

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

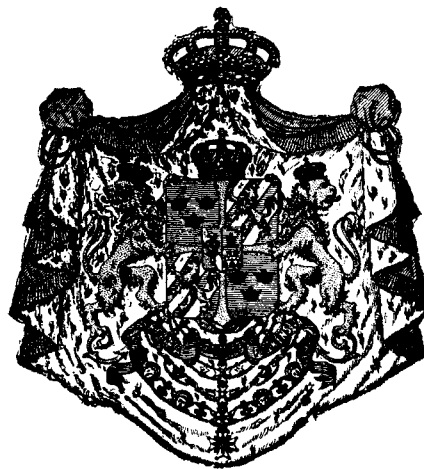
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.** 25.

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1887

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM
TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET
1888.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 ; Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... - Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Lärarytbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

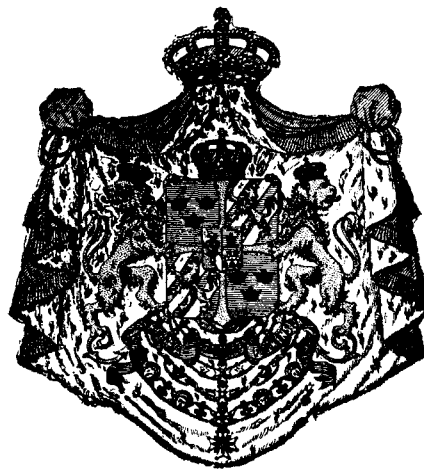
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 25.**

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1887

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM
TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET
1888.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—21).

	Sid.
Inledning.	1
Kap.	
1. Högre folkskolor. (Tab. 1)	1
2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar. (Tab. 2—7) ...	2
3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m. (Tab. 2 o. 3)...	3
4. Allmänna folkskolorna: lärare. (Tab. 2 o. 3)	6
5. Allmänna folkskolorna: lärjungar. (Tab. 4 o. 5)	7
6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden. (Tab. 6 o. 7)...	13

Tabell-bilagor (sid. 1*—15*).

Tab.		
1.	Högre folkskolor.	2*
2.	Folkskoleväsendet år 1887: skolor och lärare m. m. länsvis.	4*
3.	Folkskoleväsendet år 1887: skolor och lärare m. m. länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	6*
4.	Folkskoleväsendet år 1887: lärjungar länsvis.	8*
5.	Folkskoleväsendet år 1887: lärjungar länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.....	10*
6.	Folkskoleväsendet år 1887: ekonomiska förhållanden länsvis.....	12*
7.	Folkskoleväsendet år 1887: ekonomiska förhållanden länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	14*

Table des matières.

Texte (p. 1—21).

	Page.
Introduction.	1
Chap.	
1. Écoles primaires supérieures. (Tabl. 1)	1
2. Écoles primaires ordinaires: remarques préliminaires. (Tabl. 2—7) ...	2
3. Écoles primaires ordinaires: catégories, nombre, etc. (Tabl. 2 et 3)...	3
4. Écoles primaires ordinaires: personnel enseignant. (Tabl. 2 et 3)...	6
5. Écoles primaires ordinaires: élèves. (Tabl. 4 et 5)	7
6. Écoles primaires ordinaires: économie (Tabl. 6 et 7).....	13

Tableaux annexés (p. 1*—15*).

Tabl.		
1.	Écoles primaires supérieures.	2*
2.	État de l'Enseignement primaire en 1887, écoles et corps enseignant, etc.: par départements.	4*
3.	État de l'Enseignement primaire en 1887, écoles et corps enseignant, etc.: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.	6*
4.	État de l'Enseignement primaire en 1887, élèves: par départements.	8*
5.	État de l'Enseignement primaire en 1887, élèves: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.....	10*
6.	État de l'Enseignement primaire en 1887, économie: par départements.....	12*
7.	État de l'Enseignement primaire en 1887, économie: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes....	14*

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlemnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om folkskolorna för år 1887.

Stockholm den 16 April 1898.

Underdånigst
G. F. GILLJAM.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-Departementet.

Den berättelse om folkskolorna, som härmed öfverlemnas, är utarbetad efter samma grunder, som de föregående. Därför behöfver med afseende på planen för densamma endast nämnas, att tabellerna öfver folkskoleväsendet i rikets särskilda städer ej blifvit befordrade till trycket, samt att något förut icke behandladt ämne ej blifvit i denna berättelse upptaget till bearbetning.

Att här i likhet med hvad som egde rum i berättel-

serna för åren 1885 och 1886 lemna uppgift om det antal skrivelser, som måst för utarbetandet af denna berättelse utfärdas till de särskilda skoldistrikten, låter sig svårligen göras, enär — såsom redan i de nämnda två berättelserna anmärkts — skriftvexlingen rörande år 1887 och en del följande år till en dryg del försiggått i sammanhang med skriftvexlingen rörande de två förra åren.

Kap. 1. Högre folkskolor.

Tab. 1.

Under det läseår, som slutade 1887 funnos 11 högre folkskolor, och hade sedan det föregående året ingen tillkommit eller upphört. Vid dessa högre folkskolor voro anställda tillsammans 20 lärare, hvaraf 8 undervisade endast i öfningsämnen. Lärjungarnes antal utgjorde 279, hvaraf vid fördelning efter ålder 232 — 181 gossar och 51 flickor — voro under 15 år samt 47 — 44 gossar och 3 flickor — 15 år eller däröfver. — Omkostnaderna uppgingo enligt Tab. 1 under kalenderåret 1887 till 25,921 kr. 99 öre och öfverstego det föregående årets med 888 kr. 1 öre. Fördelas omkostnadsbeloppet på ofvannämnda antal lärjungar, så uppgår kostnaden för hvarje lärjunge till 92 kr. 91 öre mot 88 kr. 46 öre under det föregående året. — För öfrigt må utöfver de upplysningar, som inhemtas af Tab. 1, följande meddelas ur de inkomna primäruppgifterna.

Att två eller flera församlingar gemensamt uppehållit någon högre folkskola, har ej heller detta år förekommit.

Lärokursens längd uppgifves vid 1 skola till 1 år, vid 8 till 2, vid 1 till 2 à 3 och vid 1 till 3 år. Läseveckornas antal under året har varit 23 vid 1 skola, 24 vid 7, 32 vid

2 och 34 vid 1. Läsedagarnes antal i veckan har varit 5 vid 4 skolor och 6 vid 7. Läsetimmarnes antal i veckan har varit 25 vid 1 skola (med 24 veckor), 26 vid 1 (med 30), 30 vid 4 (hvaraf 3 med 24 veckor och 1 med 32), 31 vid 2 (hvaraf 1 med 24 veckor och 1 med 32), 32 vid 1 (med 23 veckor), 36 vid 1 (med 34 veckor) och 39 vid 1 (med 24 veckor). I de två sistnämnda timantalen ingå respektive 10 och 9 timmar för undervisning i slöjd för gossar, gällande dessa tal för hvar och en af de två slöjdfdelningar, hvori de slöjdande varit vid hvardera skolan fördelade.

Läseåret har vid 6 skolor omfattat en höst- och en vår-termin och vid 5 tvärtom. Af de 11 skolorna hafva 3 börjat sin hösttermin respektive den 1, 5 och 27 September, 5 den 1 och 1 den 15 Oktober och 2 den 1 November samt hafva 2 slutat sin vårtermin under den 14 och 16 April, 5 under den 4, 5, 6, 7 och 31 Maj och 4 under den 2, 10 (2 st.) och 22 Juni.

Undervisningen har vid alla skolorna omfattat kristendoms-kunskap, modersmålet, räkning, geometri, geografi, historia (vid 4 nämnas särskildt både svensk och allmän), natur-

kunnighet (därjemte nämnes vid 1 hellsolära), teckning eller linearritning (vid 1 nämnas särskildt både frihandsteckning och linearritning) samt välskrifning (vid 1 skola nämnas därjemte skriföfningar). Bland undervisningsämnena uppräknas dessutom vid 1 skola lagfarenhet, vid 2 statskunskap (däraf vid 1 svensk) och vid 1 stats- och kommunal-kunskap. Vid 1 skola har undervisats i tyska språket samt vid 1 både i tyska och engelska. Bokföring har förekommit vid 3 skolor, sång vid 9, gymnastik vid 7 (däraf vid 1 i förening med vapenöfningar), slöjd vid 2 samt trädgårdsskötsel (några få timmar om året) vid 1. Slutligen nämnes vid 1 skola att utom den ordinarie undervisningstiden några extra timmar, till ett antal af 7 å 9 i veckan, då det stått lärjungarne fritt att i undervisningen deltaga, hafva användts för under-

visning i statshushållning, geologi och kemi samt för låtsade stämmor, samtalsöfningar och föreläsning af poesi och annan bildande lektyr.

Angående lärarne (respektive: hufvudlärarne) i läseämnena är, då afseende ej fästes vid aflagda undervisningsprof, endast att nämna, att bland dem voro 3 prester, af hvilka en tillika aflagt folkskolelärare-examen, 1 filosofie kandidat samt att vidare 1 hade aflagt teoretisk teologisk examen och därjemte folkskolelärare-examen, 1 både teoretisk och praktisk teologisk examen, 1 både mogenhets- och folkskolelärare-examen, 3 mogenhets-examen samt 1 folkskolelärare-examen. Den biträdande läraren i läseämnena hade aflagt afgångsexamen från Ultuna landbruksinstitut.

Kap. 2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar.

Tab. 2—7.

Såsom redan omnämnts, hafva i denna berättelse icke intagits några tabeller för rikets särskilda städer. De efter denna utslutning återstående 6 tabellerna öfver de allmänna folkskolorna äro äfven annorlunda ordnade än i berättelsen för år 1886. De äro nu fördelade i 3 grupper, af hvilka den första, omfattande Tab. 2 och 3, afser skolor och lärare m. m., den andra, Tab. 4 och 5, lärjungar samt den tredje, Tab. 6 och 7, ekonomiska förhållanden. Å den första tabellen inom hvarje grupp, således å Tab. 2, 4 och 6, redogöres för länen samt å den andra, Tab. 3, 5 och 7 för landsbygden inom hvarje särskildt län och för städerna, såsom ett helt betraktade, likaledes inom hvarje län. Genom denna anordning ansluta sig tabellerna bättre till textupställningen.

Med afseende på fördelningen mellan landsbyggd och städer äro här, likasom i föregående berättelser, vissa afvikelser från den allmänna befolkningsstatistiken att anmärka. Af rikets 92 städer, äro 4 mindre, nemligen Sigtuna, Mariefred, Torshälla och Skellefteå¹⁾, med tillsammans 3,735 invånare räknade till landsbygden, emedan hvar och en af dem gemensamt med respektive landsförsamlingar bildade ett enda skoldistrikt. Därjemte hafva af dylikt skäl delar af städerna Kristianstad och Sala med tillsammans 1,071 invånare räknats till landsbygden. Däremot hafva en sockendel och 4 mindre landsförsamlingar med tillsammans 2,556 invånare af dylikt skäl räknats på städerna Vaxholm, Vadstena, Visby, Skara och Falköping. Om man till den för städerna å Tab. 3 angifna folkmängden 839,481 lägger summou af de två förstnämnda talen, således 4,806, och däremot frånräknar det tredje talet, 2,556, så får man till resultat 841,731. Att detta tal fullkomligt öfverensstämmer

med det för år 1887 i allmänna befolkningsstatistiken angifna invånareantalet i rikets samtliga städer beror dock därpå, att för utarbetandet af kol. 3 i Tab. 3 hafva med iakttagande af ofvan angifna ändringar användts de af Statistiska Centralbyrån fastställda befolkningssiffrorna. — Om nyss angifna korrektion, ehuru naturligtvis i motsatt led, tillämpas på den för landsbygden å Tab. 3 angifna folkmängden, får man till resultat 3,891,625, medan allmänna befolkningsstatistiken utvisar 3,893,170 eller 1,545 mera. Skillnaden är naturligtvis densamma, äfven om jämförelsen utsträcker till hela rikets folkmängd. Det lägre beloppet å Tab. 3 har erhållits därigenom, att för landsbyggdens skoldistrikt i allmänhet användts uppgifterna å de därifrån till Ecklesiastik-departementet inkomna primärtabellerna, och möjligt är att befolkningssiffrorna å dessa upptaga ett mindre antal af s. k. kvarstående obefintliga (jämför berättelsen för år 1882, sid. 12, spalt 1, noten), än den allmänna befolkningsstatistiken.

De skiljaktigheter, som man finner, om de å Tab. 2 och 3 befintliga uppgifterna om folkmängden i de särskilda länen och å deras landsbyggd jämföras med motsvarande uppgifter i den allmänna befolkningsstatistiken, bero dels på nyss angifna förhållanden, dels på de många oregelbundenheterna i rikets indelningar, i det att eu mängd församlingar eller skoldistrikt tillhöra mer än ett län. En sådan församlings folkmängd blir i den allmänna befolkningsstatistiken delad på länen, men måste här hel och hållen föras till det län, hvartill församlingen eller det skoldistrikt, hvori församlingen ingår, till den största delen hör.

Slutligen må med afseende på sättet att beräkna skolornas antal i städerna, särskildt Stockholm och Göteborg, hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 17).

¹⁾ Säter, som förut med sin landsförsamling bildade ett enda skoldistrikt och i föregående berättelser räknats till landsbygden, har nu börjat utgöra eget skoldistrikt.

Kap. 3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på uppgifterna i de till detta kapitel hörande tabellerna må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut. — Den statistiska textredogörelsen för hithörande ämnen — likasom för ämnen i de följande kapitlen — är här, såsom i föregående berättelser, inskränkt till tre hufvudsakliga synpunkter, nemligen för det första en jämförande öfversigt af rikssummorna för 1883—1887, för det andra en öfversigt för de särskilda länen af vissa förhållanden år 1887 samt för det tredje en öfversigt af förhållandet sistnämnda år mellan landsbygd och städer.

I förstnämnda hänseende utvisas förhållandet hufvudsakligen af följande två tabeller.

Skolor.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
Folkskolor:					
Fasta:					
Med 1 lärare eller lärarinna...	3,036	3,102	3,159	3,180	3,232
Med flera lärare eller lärarinnor	258	275	306	322	340
Flyttande:					
På 2 stationer	628	630	633	634	635
På 3 »	199	184	166	164	149
På flera än 3 stationer	35	37	28	23	25
Mindre folkskolor:					
Fasta	557	573	588	596	600
Flyttande	433	468	521	532	513
Småskolor:					
Fasta	2,584	2,660	2,688	2,751	2,879
Flyttande	2,051	1,983	1,894	1,846	1,861
Samtliga folkskolor	4,156	4,228	4,292	4,323	4,381
» mindre folkskolor	990	1,041	1,109	1,128	1,113
» småskolor	4,635	4,643	4,582	4,597	4,740
Summa	9,781	9,912	9,983	10,048	10,234

Af förestående tabell framgår vid jämförelse med år 1886, att hela antalet fasta skolor vuxit från 6,849 till 7,051 samt att hela antalet flyttande skolor däremot aftagit från 3,199 till 3,183. För öfrigt bör angående de på flera än 3 stationer år 1887 flyttande folkskolorna märkas att 23 af dem flyttade på 4 stationer och 2 (i Vesterbottens län) på 5.

Skolhus och skolträdgårdar.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
Skolhus:					
Egna	6,758	6,911	7,045	7,181	7,286
Förhyrda eller hyresfritt upplåtna	2,997	2,928	2,589	2,966	3,074
Summa	9,755	9,839	9,634	10,147	10,360
Skolträdgårdar	2,126	2,160	2,104	2,076	2,111

Om man antager, att alla dessa skolträdgårdar tillhörde fasta folkskolor, hvilkas hela antal år 1887 utgjorde 3,572, så följer däraf, att sagde år (likasom det föregående) 59 % af de fasta folkskolorna voro försedda med särskild för undervisningen ordnad skolträdgård. Dock bör nämnas, att nyss gjorda antagande ej är fullt riktigt, i ty att skolträdgårdar icke uteslutande finnas vid de fasta folkskolorna, hvilket framgår redan af Tab. 3, om man inom dess afdelning för »Landsbygd» vid Jönköpings och Kronobergs län jemför kol. 4 och 5 (fasta folkskolor) med kol. 19 (skolträdgårdar).

Lönertilskott för den »fortsatta undervisningen» utgingo för år 1887 af statsmedel till 439 skoldistrikt för 735 s. k. »fortsättningsskolor»; motsvarande tal för år 1886 voro 423 och 718. Bidrag till beredande af undervisning i slöjd utgingo för år 1887 af statsmedel till 592 skoldistrikt för 998 skolor; motsvarande tal för 1886 voro 532 och 866.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1887 lemnas af tabellen å följande sida, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas. Tabellen afser egentligen länen i deras helhet, således utan skillnad på landsbygd och städer; men i kol. 8—15 har likväl en sådan skillnad införts för att lemna allt det material, som erfordras för att upprätta dylika tabeller särskildt för landsbygd och städer. I sjelfva verket kan man i en sådan tabell för länens landsbygd utan nämnvärdt fel använda samma ytvidder (kol. 2), som för hela länen, och därpå grunda den beräkning, som motsvarar kol. 6; i en dylik tabell för länens städer hafva däremot kol. 2 och 6 ingen betydelse och kunna saklöst utelemnas. Talen i kol. 3—5 äro hemtade ur Tab. 2; motsvarande tal för landsbygd och städer erhållas ur Tab. 3. Talen i kol. 8—15 ingå däremot icke i åtföljande tabellbilagor samt äro ej hemtade ur de från skoldistriktens ingångna primäruppgifterna, utan dessa kolumner äro utarbetade efter de från Statskontoret (för Stockholms stad) och länsstyrelserna till Kungl. Maj:t insända redogörelserna angående ifrågavarande statsbidrag¹⁾. Slutligen må med afseende på tabellens källor nämnas, att ytvidderna äro hemtade ur Statistiska Centralbyråns »Sammandrag för åren 1881—1885» af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes Femårsberättelser (sid. 5); i ytvidderna äro inräknade fastland samt öar, holmar och skär, men ej insjöar och inskjutande hafsvikar.

¹⁾ Enligt Kungl. kungörelser af d. 11 Sept. 1877 (jfr berättelsen för år 1882, sid. 20) skulle ansökningar om sådana statsbidrag genom domkapitlen insändas till Kungl. Maj:t; men sedan med afseende på ansökningar om statsbidrag för undervisning i slöjd redan år 1883 förordnats att de skulle från och med år 1884 af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande till pröfning upptagas (jfr berättelsen för år 1884, sid. 4), blef genom Kungl. kung. af d. 29 April 1886 förordnadt att samma förfaringssätt skulle från och med år 1887 äfven gälla med afseende på ansökningar om statsbidrag för lärares aföning vid fortsättningsskolor.

1 L ä n.	2 Ytvidd, beräknad i kvadrat- kilometer.	3 Folkmängd vid årets slut.	4 Skol- distrikt.	5 6 7 S k o l o r.			8 9 Skoldistrikt,		10 11 Fortsättnings- skolor,		12 13 Skoldistrikt,		14 15 Skolor,	
				Hela antalet.	På 100 □-kilometer eller 1 □-myntl.	På 10,000 af folk- mängden.	som erhållit statsbidrag för den fortsatta undervisningen.		som erhållit statsbidrag för undervisning i slöjd.					
							Landsbygd.	Städer.	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd.	Städer.		
Stockholms stad	32	227,964	1	10	(Se Anm. 2.)	—	—	—	—	—	1	—	—	30
Stockholms län	7,432	152,136	113	420	5'65	27'6	11	1	14	1	22	—	28	—
Uppsala »	5,124	120,129	86	264	5'16	22'0	14	2	19	3	32	2	42	5
Södermanlands »	6,268	152,295	91	337	5'38	22'1	24	2	37	5	31	2	51	2
Östergötlands »	9,995	266,028	151	555	5'55	20'9	74	5	117	12	27	3	39	9
Jönköpings »	10,581	195,788	129	421	3'98	21'5	19	—	26	—	49	2	59	4
Kronobergs »	8,940	163,724	80	323	3'61	19'7	22	1	31	2	8	—	12	—
Kalmar »	10,932	237,950	105	465	4'25	19'5	26	4	53	8	19	4	39	6
Götlands »	3,070	52,105	84	135	4'40	25'9	4	—	4	—	15	—	16	—
Blekinge »	2,896	141,778	38	222	7'67	15'7	1	4	1	5	14	3	17	3
Kristianstads »	6,270	229,427	147	636	10'14	27'7	8	—	9	—	10	1	12	2
Malmöhus »	4,683	360,693	247	903	19'28	25'0	10	2	11	12	8	1	11	1
Hallands »	4,770	137,663	90	316	6'62	23'0	4	—	6	—	12	1	15	1
Göteborgs o. Bohus »	4,905	289,195	94	490	9'99	16'9	17	1	20	38	30	4	38	56
Elfsborgs »	11,912	279,217	200	616	5'17	22'1	37	2	40	5	103	5	129	8
Skaraborgs »	8,101	251,801	216	561	6'93	22'3	52	3	55	3	11	3	20	4
Vernlands »	17,449	256,255	91	591	3'39	23'1	20	2	57	10	47	3	124	7
Örebro »	8,268	184,865	61	478	5'78	25'9	11	3	24	3	14	1	34	14
Vestmanlands »	6,486	133,949	72	362	5'58	27'0	20	3	29	7	11	1	14	1
Kopparbergs »	27,798	195,616	53	638	2'30	32'6	8	2	13	3	34	1	61	1
Gefleborgs »	17,803	198,784	52	447	2'51	22'5	11	3	32	11	18	3	30	9
Vesternorrlands »	23,218	193,837	67	317	1'37	16'4	4	—	6	—	14	1	19	2
Jemtlands »	47,351	96,538	55	258	0'54	26'7	1	—	1	—	9	—	9	—
Vesterbottens »	53,865	116,910	25	244	0'45	20'8	—	—	—	—	2	—	2	—
Norrbottnens »	97,696	98,709	23	225	0'23	22'8	1	—	2	—	8	2	10	2
Hela riket år 1887	405,845	4,733,356	2,371	10,234	2'52	21'6	399	40	607	128	548	44	831	167
» » » 1886	405,845	4,715,249	2,368	10,048	2'48	21'3	384	39	588	130	494	38	722	144
» » » 1885	405,845	4,681,841	2,367	9,983	2'46	21'3	366	36	554	126	415	30	606	118
» » » 1884	405,845	4,643,771	2,365	9,912	2'44	21'3	345	39	519	128	350	28	489	100
» » » 1883	405,845	4,600,132	2,360	9,781	2'41	21'3	319	33	474	112	295	24	386	77
» » » 1882	405,845	4,579,025	2,353	9,621	2'37	21'0	270	33	400	82	219	18	297	70

Anm. 1. 1 kvadrat-mynt (= 1 kvadrat-myriameter = 100 kvadrat-kilometer) är lika med 0'875 eller $\frac{7}{8}$ svensk kvadratmil.

» 2. Då talen i kol. 6 och 7 för Stockholms stad äro af ingen betydelse och i jämförelse med länens skulle blifva rent af vilseledande, hafva de här utelemnats.

Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad må nämnas, att kol. 6 här — likasom vid städerna i allmänhet — har ringa eller ingen betydelse, samt att det sista, i anseende till det för Stockholm egendomliga sättet att beräkna skolornas antal (jfr berättelsen för år 1882, sid. 17), äfven gäller om kol. 7. — Att antalet skolor i kol. 15 är

högre än i kol. 5 kan bero dels på olika beräkningssätt, dels därpå att slöjdundervisningen ej behöfver vara förlagd uteslutande till folkskolorna. — Om antalen skoldistrikt enligt kol. 4 i denna tabell jämföras med motsvarande tal i förra berättelsen (sid. 5), befinnas de hafva ökat med 3, hvilket beror därpå, att i hvart och ett af Södermanlands

Elfsborgs, Skaraborgs och Kopparbergs län en församling, som förut med annan församling inom samma pastorat bildat ett enda skoldistrikt, nu börjat utgöra eget skoldistrikt, hvaremot inom Stockholms län två skoldistrikt förenats till ett. För de särskilda länen vexla talen i kol. 6 från 0·23 i Norrbottens län till 19·28 i Malmöhus län. Naturligtvis bero olikheterna nästan helt och hållet på olikheterna i folkmängdstätheten; endast i ringa mån kunna de olika beräkningssätten af antalet skolor i städerna hafva medverkat. — Talen i kol. 7 vexla för de särskilda länen från 15·7 i Blekinge län (16·4 i Vesternorrlands län) till 32·6 i Kopparbergs län; det höga talet i sistnämnda län beror, såsom man finner af Tab. 2, på därvarande stora antal särskilda småskolor. Om hela antalet skolor fördelas på antalet skoldistrikt, står Kopparbergs län äfven högst med 12 och Gottlands län lägst med 1·6; motsvarande tal för hela riket är 4·3. — Med afseende på kol. 8—15 må erinras därom, att både »fortsatt undervisning» och slöjdundervisning visserligen kunna förekomma utan lönetillskott af statsmedel; men antagligt är likväl att i allmänhet sådana fall äro jmförelsevis få och af mindre betydelse. Dock bör den fullständiga frånvaron af hithörande tal i kol. 9 och 11 för Stockholms stad ingalunda tagas som ett bevis, att undervisningen där drifves mindre långt, utan endast därpå, att den är med afseende på kurser och afdelningar där anordnada ordnad.

De olika arterna af skolor äro ej framhållna i föregående tabell, men skiljaktigheterna i detta hänseende länen emellan framgå med lätthet omedelbarligen af Tab. 2. Hvad särskildt beträffar de folkskolor, som flyttat på 3 eller flera stationer, kan man redan af Tab. 2 draga den säkra slutsatsen, att de företrädesvis eller uteslutande finnas i skogs- eller skärgårds-trakter. Äfven med afseende på skolhus och skolträdgårdar ser man med lätthet omedelbarligen af Tab. 2 skiljaktigheterna mellan länen.

I förra berättelsen (sid. 6) nämndes att några få fall förefinnas, då ett skoldistrikt saknar egentlig folkskola, samt att detta under år 1886 var förhållandet vid 4 skoldistrikt. Under år 1887 egde samma förhållande fortfarande rum vid dessa 4, hvilka alla tillhöra Jemtlands län. De utgöras af tre kapellförsamlingar (resp. 508, 525 och 794 invånare), bland hvilka den första endast hade en flyttande mindre folkskola, den andra endast en flyttande småskola och den tredje endast en flyttande mindre folkskola och en flyttande småskola, samt af en s. k. bruksförsamling (252 invånare), som endast hade en flyttande mindre folkskola.

Om man nu öfvergår till förhållandet mellan landsbygd och städer, må först något nämnas med afseende på skoldistrikt. Antalet skoldistrikt i hela riket uppgick år 1887 enligt Tab. 2 till 2,371, hvaraf enligt Tab. 3 å landsbygden 2,281 och i städerna (förutom de 4 till landsbygden räknade) 90. Hvarje stad, äfven när den omfattar flera församlingar eller pastorat, bildade ett enda skoldistrikt, med undantag endast för Karlskrona (särskildt skoldistrikt för amiralitets-

församlingen) och Landskrona (särskildt skoldistrikt för garnisonsförsamlingen).

Följande tabell utvisar, huru antalen skolor voro efter deras arter fördelade i procent.

S k o l o r .	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
Folkskolor:	%	%	%
Fasta:			
Med 1 lärare eller lärarinna	32·5	10·3	31·6
Med flera lärare eller lärarinnor.....	1·9	36·0	3·3
Flyttande:			
På 2 stationer	0·5	0·2	0·2
På 3 »	1·5	—	1·5
På flera än 3 stationer.....	0·3	—	0·2
Mindre folkskolor:			
Fasta	5·9	4·6	5·9
Flyttande	5·2	—	5·0
Småskolor:			
Fasta	27·3	48·7	28·1
Flyttande	18·9	0·2	18·2
Samtliga folkskolor	42·7	46·5	42·8
» mindre folkskolor	11·1	4·6	10·9
» småskolor	46·2	48·9	46·3
Summa	100	100	100

Af förestående tabell framgår äfven, att de fasta och de flyttande skolornas procenttal voro för landsbygden respektive 67·6 och 32·4, för städerna 99·6 och 0·4 samt för hela riket 68·9 och 31·1. — Med afseende på de flyttande skolor, som äro upptagna på städerna, må nämnas att de äro endast 2, hvilka båda flytta inom Filipstads s. k. »utrotar». Med afseende på de mindre folkskolor, som äro upptagna på städerna, må under hänvisning till Tab. 3 erinras därom, att de endast i en del fall höra till den i folkskolestadgans § 3 under denna benämning upptagna art af skolor, hvaremot de för öfrigt i sjelfva verket beteckna ett mellanstadium inom folkskolan.

Fördelningen af skolhus och skolträdgårdar utvisas af följande tabell, i hvilken den nedre delen är upprättad under det antagandet, att alla skolträdgårdarne (2,069 på landsbygden och 42 i städerna) tillhörde fasta folkskolor (3,379 på landsbygden och 193 i städerna), ehuru väl — såsom å sid. 3 närmare framhållits — detta antagande ej är fullt riktigt.

Skolhus och skolträdgårdar.	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
Skolhus:	%	%	%
Egna	70·2	72·9	70·3
Förhyrda eller hyresfritt upplåtna	29·8	27·1	29·7
Summa	100	100	100
Skolträdgårdar i förhållande till antalet fasta folkskolor	61·2	21·8	59·1

Kap. 4. Allmänna folkskolorna: lärare.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på de till detta kapitel hörande uppgifterna i Tab. 2 och 3 må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut.

Nedanstående tabell lemnar en jämförande öfversigt af hithörande rikssummor för åren 1883—1887.

Lärare och lärarinnor.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
A) I läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder):					
I folkskolor:					
Ordinarie:					
Lärare	3,797	3,865	3,928	3,935	4,011
Lärarinnor	662	741	776	809	857
Extra ordinarie:					
Lärare	230	241	230	264	247
Lärarinnor	251	253	320	346	362
Biträdande:					
Lärare	36	22	20	21	22
Lärarinnor	154	163	184	201	210
I mindre folkskolor:					
Lärare	266	265	266	259	258
Lärarinnor	727	780	850	876	860
I småskolor:					
Lärare	526	511	456	455	443
Lärarinnor	4,487	4,568	4,624	4,696	4,867
I samtliga skolor:					
Lärare	4,855	4,904	4,900	4,937	4,981
Lärarinnor	6,281	6,505	6,754	6,928	7,156
Summa	11,136	11,409	11,654	11,865	12,137
B) Endast i öfningsämnen eller handaslöjder:					
Lärare	274	288	323	336	344
Lärarinnor	324	327	337	384	392
Summa	598	615	660	720	736

Då afseende endast fästes vid undervisningen i läseämnen, företer lärarepersonalen år 1887 vid jämförelse med år 1886 en tillökning af 272 personer (2·3 %), hvilken nästan hel och hållet faller på lärarinnorna. Då man åter tager i betraktande dem, som undervisat endast i öfningsämnen eller handaslöjder, utgör tillökningen under året 16 (2·2 %).

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den tabell, som visar förhållandet mellan landsbyggd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1887 lemnas af följande tabell, i hvilken kol. 3 för Stockholms stad lemnats tom, såsom där utan betydelse.

1	2	3	4	5	6	7
L ä n .	Lärare- och lärarinnor i läseämnen.					Hela antalet lärare och lärarinnor, som endast undervisat i öfningsämnen eller handaslöjder, i % af hela antalet do: do: i läseämnen (kol. 2).
	Hela antalet.	På 100 □ kilometer eller 1 □ myn.	På 10,000 af folkmängden.	Fördelade efter kön i % inom hvarje län.		
				Lärare.	Lärarinnor.	
Stockholms stad	479		21·9	17·5	82·5	9·0
Stockholms län	446	6·00	29·3	37·0	63·0	7·0
Uppsala »	317	6·19	26·4	46·1	53·9	6·9
Södermanlands »	383	6·11	25·1	41·3	58·7	15·4
Östergötlands »	683	6·83	25·7	44·3	55·2	8·5
Jönköpings »	482	4·56	24·6	47·9	52·1	16·2
Kronobergs »	339	3·79	20·7	48·4	51·6	2·1
Kalmar »	506	4·63	21·3	47·4	52·6	5·9
Gottlands »	148	4·82	28·4	59·5	40·5	4·7
Blekinge »	266	9·19	18·8	46·2	53·8	7·5
Kristianstads »	673	10·73	29·3	46·8	53·2	1·6
Malmöhus »	1,203	25·69	33·4	41·5	58·5	7·1
Hallands »	357	7·48	25·9	38·1	61·9	0·8
Göteborgs o. Bohus »	737	15·03	25·5	29·7	70·3	9·6
Elfsborgs »	651	5·47	23·3	43·2	56·8	8·8
Skaraborgs »	597	7·37	23·7	40·9	59·1	3·7
Vernlands »	638	3·66	24·9	48·6	51·4	3·3
Örebro »	520	6·29	28·1	44·4	55·6	6·9
Vestmanlands »	395	6·09	29·5	38·7	61·3	4·6
Kopparbergs »	688	2·47	35·2	42·2	57·8	3·1
Gefleborgs »	517	2·90	26·0	36·6	63·4	3·7
Vesternorrlands »	352	1·52	18·2	38·1	61·9	2·0
Jemtlands »	266	0·56	27·6	41·4	58·6	1·5
Vesterbottens »	256	0·48	21·9	26·6	73·4	1·2
Norrbottnens »	238	0·24	24·1	40·8	59·2	1·3
Hela riket år 1887	12,137	2·99	25·6	41·0	59·0	6·1
» » » 1886	11,865	2·92	25·2	41·6	58·4	6·1
» » » 1885	11,654	2·87	24·9	42·0	58·0	5·7
» » » 1884	11,409	2·81	24·6	43·0	57·0	5·4
» » » 1883	11,136	2·74	24·2	43·6	56·4	5·4
» » » 1882	10,831	2·67	23·6	44·7	55·3	4·9

Förhållandet mellan landsbygd och städer utvisas af nedanstående procenttabell.

Lärare och lärarinnor.	Lands- bygd.	Städer.	Hela riket.
	%	%	%
A) I läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnena eller handaslöjder):			
I folkskolor:			
Ordinarie:			
Lärare	35·6	19·8	33·0
Lärarinnor	4·0	22·7	7·1
Extra ordinarie:			
Lärare	1·7	3·9	2·0
Lärarinnor	0·9	13·7	3·0
Biträdande:			
Lärare	0·2	0·2	0·2
Lärarinnor	1·1	4·9	1·7

Lärare och lärarinnor.	Lands- bygd.	Städer.	Hela riket.
	%	%	%
I mindre folkskolor:			
Lärare	2·5	—	2·1
Lärarinnor	8·3	1·0	7·1
I småskolor:			
Lärare	4·3	0·2	3·7
Lärarinnor	41·4	33·6	40·1
I samtliga skolor:			
Lärare	44·3	24·1	41·0
Lärarinnor	55·7	75·9	59·0
Summa	100	100	100
B) Endast i öfningsämnena eller handaslöjder:			
Lärare	50·1	41·1	46·7
Lärarinnor	49·9	58·9	53·3
Summa	100	100	100

Kap. 5. Allmänna folkskolorna: lärjungar.

Tab. 4 och 5.

Såsom af öfverskrifterna till kol. 2—26 å hithörande Tab. 4 och 5 framgår, afse uppgifterna året i dess helhet och således ej särskildt årets slut (med undantag dock för det fall, hvarom handlas i slutet af detta stycke. Således kunna i hvilken som helst af kol. 2—26 vara inräknade barn, som vid årets slut ej kvarlefd. Under hänvisande för öfrigt till hvad som rörande denna sak yttrades i berättelsen för år 1882 (sid. 25) må nämnas, att mortaliteten år 1887 inom de här ifrågavarande 8 åldersklasserna 7—14 år) tillsammansantagna uppgick i absolut tal till 3,663 eller till 0·47 % af hela antalet inom dessa åldersklasser vid årets slut. — Med afseende på grunderna för dessa tabeller och dithörande primäruppgifter behöfver för öfrigt endast erinras om föreskriften, att barn, som under året undervisats i olika skolor, skall räknas som lärjunge endast i den skola, som det under kalenderåret sednast tillhört.

Om man nu öfvergår till en jämförande öfversigt af rikssummorna för åren 1883—1887, må först erinras därom,

att enligt den allmänna befolkningsstatistiken folkmängden vid 1886 års slut i ålder af 7—14 år utgjorde 706,043 och att af detta antal voro med afseende på under året åtnjutit undervisning af skolråden redovisade 97·5 %. För år 1887 utgjorde folkmängden inom samma årsklasser 771,318. Om detta tal jämföres med rikssumman, 752,657, för hela antalet barn af 7—14 års ålder (Tab. 4, kol. 25), så finner man, att de af skolråden redovisade barnens antal — då afseende ej heller här fästes vid de däribland inräknade under året afidna — utgjorde 97·6 %. De icke redovisades procenttal hade således minskats från 2·5 till 2·4. Om det ofvannämnda antalet af 771,318 fördelas efter kön, så har man 389,030 gossar och 382,288 flickor. Jämföras dessa tal med antalen redovisade gossar och flickor (Tab. 4, kol. 23 och 24), så blifva procenttalen resp. 98·1 och 97·1.

Till hvilka antal de sålunda redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit eller icke åtnjutit undervisning, utvisas af följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder,		1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt	674,120	688,593	693,614	700,596	707,895
2	som under året ej åtnjutit sådan undervisning	32,488	35,371	34,963	37,368	36,564
3	om hvilka uppgifter saknas	9,417	9,365	10,118	8,771	8,198
	Summa	716,025	733,329	738,695	746,735	752,657

Vid jemförelse mellan de två sista åren finner man således, att medan hela antalet barn i skolåldern vuxit med 5,275 (= 771,318—766,043), har samtidigt antalet af dem, som enligt rad. 1 i denna tabell under året åtnjutit undervisning, vuxit med 7,299, antalet af dem, som enligt rad. 2 under året ej åtnjutit sådan undervisning, minskats med 804

samt antalet af dem, om hvilka enligt rad. 3 uppgifter saknas, minskats med 573.

Om man för de fem åren fördelar barnen å rad. 1 i föregående tabell i sådana grupper som i kol. 11—15 af Tab. 4, så erhåller man följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:		1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	601,961	616,230	622,624	630,354	640,994
5	högre folkskolor	258	240	248	239	202
6	allmänna läroverk och specialskolor	11,822	11,582	11,791	11,924	12,124
7	enskilda skolor	18,934	18,816	18,365	18,185	17,632
8	hemmen	41,145	41,725	40,586	39,894	36,943
	Summa	674,120	688,593	693,614	700,596	707,895
Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:						
9	deras egna distrikts skolor	592,539	605,343	611,045	618,515	628,385
10	skolor utom deras egna distrikt	9,422	10,887	11,579	11,839	12,609
	Summa	601,961	616,230	622,624	630,354	640,994

Man ser således vid jemförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i skolåldern, som undervisats i samtliga folkskolor, mindre folkskolor och småskolor, under året ökats med 10,640, hvaremot antalet i enskilda skolor minskats med 553 och antalet i hemmen undervisade minskats med 2,951. — Om man såsom mått på folkskolefrekvensen under de två sista åren använder talet å rad. 4, beräknadt i procent af hela folkmängden inom åldersgruppen 7—14 år, så är detta procenttal 82.3 för det förra och 83.1 för det sednare. Om »hela antalet» i de allmänna folkskolorna under året undervisade barn befunnit sig i 7—14 års ålder, eller m. a. o. om man för dylik beräkning i st. för talen å rad. 4 använder för 1886 talet 677,660 och för 1887 talet 685,590 (se Tab. 4, kol. 26), så blifva procenttalen i stället 88.5 för 1886 och 88.9 för 1887.

Med afseende på rad. 7 och 8 i föregående tabell må följande ytterligare nämnas. Bland där omförmälda »enskilda skolor» äro *icke* sådana inräknade, som äro inrättade på enskildes bekostnad enligt folkskolestadgans § 62, mom. 2, och för hvilka enligt de allmänna formulären primäruppgifter afgifvits. Dessa skolor hafva, såsom i berättelsen

för år 1882 (sid. 16) närmare utvecklats, inräknats på vederbörliga platser bland de andra skolorna. Således afser rad. 7 sådana enskilda skolor, som omförmälas i mom. 1 af nyss anförda § af folkskolestadgan. Antagligen finnes däribland ett mindre antal skolor, som närmast motsvara de allmänna folkskolorna, isynnerhet småskolorna; men sannolikt utgöras de till största delen af elementarläroverk, särskildt sådana för flickor. — Beträffande åter de barn, som äro räknade till rad. 8, finnas anledningar att tro, att dit blifvit förda ganska många, som rätteligen bort i primäruppgifterna räknats till dem, »som under året ej åtnjutit undervisning» (rad. 2), eller till dem, »om hvilka uppgifter saknas» (rad. 3). Men å andra sidan minskas vigten af detta förhållande af den omständigheten, att antagligen en stor del af dessa barn först under året inträdt i skolåldern.

Vid fördelning af de i föregående tabell å rad. 9 upptagna lärjungarne efter de 3 hufvudslagen af skolor (folkskolor, mindre folkskolor och småskolor), äfvensom efter skolornas olika natur af fasta eller flyttande, erhåller man följande öfversigt.

Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:		1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
11	fasta folkskolor	271,134	280,557	289,517	296,996	305,970
12	flyttande »	77,316	75,894	73,560	72,375	70,397
13	fasta mindre folkskolor	23,511	23,686	24,174	24,118	24,565
14	flyttande »	23,574	25,431	28,143	28,522	28,243
15	fasta småskolor	94,922	99,968	102,490	105,662	109,429
16	flyttande »	102,082	99,807	93,161	90,842	89,781
	Summa	592,539	605,343	611,045	618,515	628,385
17	samtliga fasta skolor	389,567	404,211	416,181	426,776	439,964
18	samtliga flyttande »	202,972	201,132	194,864	191,739	188,421
	Summa	592,539	605,343	611,045	618,515	628,385

Man finner här af vid jämförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i samtliga fasta skolor ökats med 13,188, medan antalet i samtliga flyttande skolor minskats med 3,318, och att således förhållandena förbättrats.

Om man slutligen för åren 1883—1887 fördelar de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell (sid. 7) upptagna barnen efter anledningarna därtill, så erhåller man följande tabell, vid hvilken den anmärkningen må förutskickas, att de å rad. 19 och 20 t. ex. för år 1887 upptagna talen alldeles icke angifva antalen af dem, som under året visat sig

sig hafva inhemtat folkskolans minimikurs eller aflagt godkänd afgangspröfning. De barn, med hvilka ettdera varit förhållandet, höra nemligen till rad. 19 och 20, endast om de därjemte äro inom skolåldern samt för öfrigt — förutom sjelfva profvens afläggande — alldeles icke under året åtnjutit undervisning eller åtminstone icke på något af de sätt, som äro angifna å rad. 4—8 i 1:a tabellen å sid. 8. Det är nemligen antagligt, att icke få af barnen å rad. 19 och 20 af följande tabell under året deltagit i s. k. repetitionsskola eller i s. k. konfirmationsskola.

Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:		1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs	5,911	6,362	6,047	6,333	6,165
20	efter godkänd afgangspröfning	11,416	13,866	14,546	15,699	15,716
21	till följd af sjukdom eller naturfel	3,347	3,504	3,730	3,838	3,683
22	af annan anledning	11,814	11,639	10,640	11,498	11,000
Summa		32,488	35,371	34,963	37,368	36,564

Såsom i berättelsen för år 1882 (sid. 13) anmärktes, kan man såsom maximigräns för antalet barn i skolåldern, hvilkas undervisning varit under året försummad, betrakta den summa, som erhålles genom att hoplägga antalet icke redovisade, antalet af dem, om hvilka uppgifter saknas, samt antalet af dem, som af annan anledning icke åtnjutit undervisning. För år 1886 utgjorde denna maximigräns 39,577 (= 19,308 + 8,771 + 11,498) och för år 1887 åter 37,859 (= 13,661 + 8,198 + 11,000). Om dessa två tal förvandlas till procent af rikets folkmängd vid årets slut i ålder af 7—14 år, så får man 5.1 % för 1886 och 4.9 för 1887. Sammanhåller man detta sista resultat därmed, att — såsom å sid. 7 visats — redovisningsprocenterna för gossar och flickor äro mycket höga och föga skiljaktiga, så inser man lätt, att någon synnerlig olikhet ej kan förefinnas i de båda könen skolfrekvens.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1887 lemnas af å nästa sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkingar må förutskickas. Kol. 2—10 innehålla en procentfördelning af antalen redovisade barn af 7—14 års ålder, d. v. s. af de absoluta tal, som finnas i kol. 25 å Tab. 4. De i dessa kol. 2—10 stående procenttalen, hvilka å hvarje särskild rad gifva 100 till summa, motsvara de absoluta tal, som man å Tab. 4 finner i kol. 11—15, 17—20 och 22. Härvid är dock att märka, att procenttalen i kol. 3 af följande tabell motsvara summorna af talen i kol. 12 och 13 å Tab. 4. De absoluta talen i kol. 12 (»högre folkskolor») äro nemligen vid de 11 län, där de förekomma, alldeles för små att förtjena en särskild procentkolumn.

De motsvarande procenttalen skulle vid 2 län hafva blifvit uppförda med 0.2 och vid 3 med 0.1, men vid de öfriga ej ens uppgått till sistnämnda storlek. — De procenttal, som finnas i kol. 11 och 12, motsvara de absoluta talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 och ange således egentligen endast fördelningen af de barn i skolåldern, som undervisats i sina egna distrikts allmänna folkskolor. Men om man antager, att såväl de barn i skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor utom deras egna distrikt (Tab. 4, kol. 10), som ock de barn utom den egentliga skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor, varit fördelade mellan fasta och flyttande skolor i samma proportion, som den förstnämnda gruppen, så kan man anse procenttalen i kol. 11 och 12 af följande tabell äfven ange fördelningen mellan fasta och flyttande skolor af *alla* de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 åtnjutit undervisning i läneus allmänna folkskolor. Sagde antagande kan ej leda till något större fel, då för hela riket de två sednare grupperna i absoluta tal uppgå endast till 12,609 och 44,596 eller tillsammans till 57,205, således endast till omkring 8 % af hela rikssumman i nämnda kol. 26. Visserligen är den motsvarande procenten högre i åtskilliga län, så t. ex. — för att nämna de högsta — 11 i Malmöhus och Norrbottens, 12 i Västernorrlands, 15 i Västernorrlands och 16 i Jemtlands; men någon anledning till att den ena eller den andra af de två grupperna skulle förekomma jemförelsevis mera i antingen fasta eller flyttande skolor kan svårigen finnas, och i sjelfva verket träffar man bland de nyss anförda exemplen såväl län med ytterst få flyttande skolor, som län med ytterligt många sådana. — Om man på nu utvecklade skäl anser det genom talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 bestämda förhållandet mellan antalen barn i fasta och flyttande skolor gälla för alla de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 undervisats i läneus allmänna folkskolor, kan man därpå grunda den beräk-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
L ä n.	Barn af 7—14 års ålder,									Lärjungarne fördelade länsvis i % mellan		Lärjungar i medeltal på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena			
	som under året undervisats i				som under året ej åtnjutit undervisning enligt kol. 2—5					om hvilka uppgifter saknas.	fasta	flyttande	i fasta	i flyttande	i samtliga
	folkskolor, mindre d:o och småskolor,	högre folkskolor samt allmänna läroverk och specialskolor,	enskilda skolor,	hemmen,	efter inhemtande af folkskolans minimitkurs,	efter godkänd afstångsprovning,	till följd af sjukdom eller naturfel,	af annan anledning,	fasta						
fördelade länsvis i % af hela antalet redovisade.										skolor.		skolor.			
Stockholms stad	70.3	7.1	14.1	1.4	0.8	1.2	0.3	3.9	0.9	100	—	36	—	36	
Stockholms län	82.5	1.1	1.9	6.1	1.3	2.9	0.5	2.3	1.4	92.5	7.5	44	45	45	
Uppsala »	82.9	1.7	3.1	4.1	1.0	2.6	0.6	2.6	1.4	98.6	1.4	49	44	49	
Södermanlands »	87.9	1.9	1.1	3.5	0.6	1.7	0.5	1.4	1.4	97.8	2.2	58	54	58	
Östergötlands »	82.7	1.5	2.4	4.2	1.2	3.8	0.7	2.0	1.5	86.2	13.8	53	56	53	
Jönköpings »	88.4	1.4	1.4	2.2	0.8	3.7	0.3	1.2	0.6	36.1	63.9	56	61	59	
Kronobergs »	91.5	0.7	0.5	2.7	0.5	3.1	0.4	0.4	0.2	15.3	84.7	70	79	77	
Kalmar »	84.4	1.4	2.2	4.1	1.2	3.1	0.6	1.7	1.3	56.5	43.5	70	77	73	
Gottlands »	84.1	2.5	2.2	1.9	2.5	3.7	0.5	1.7	0.9	99.1	0.9	46	61	47	
Blekinge »	82.4	2.5	3.8	6.6	0.7	0.8	0.5	1.7	1.0	65.7	34.3	72	99	80	
Kristianstads »	94.1	0.7	2.0	1.3	0.3	0.6	0.3	0.2	0.5	86.8	13.2	57	56	57	
Malmöhus »	89.4	2.5	3.4	1.0	0.5	1.6	0.3	0.3	1.0	99.6	0.4	48	37	48	
Hallands »	89.1	1.1	1.7	2.1	0.9	2.4	0.6	1.1	1.0	72.6	27.4	60	56	59	
Göteborgs o. Bohus »	87.0	2.2	5.5	0.8	0.7	2.5	0.3	0.7	0.3	64.3	35.7	50	61	53	
Elfsborgs »	88.1	0.9	1.2	2.9	0.7	2.2	0.5	2.1	1.4	57.5	42.5	70	60	65	
Skaraborgs »	86.1	1.7	0.8	5.1	0.8	3.2	0.4	1.1	0.8	90.1	9.9	62	64	62	
Vermlands »	90.8	1.3	0.8	1.8	0.3	1.3	0.6	1.5	1.7	29.8	70.2	67	67	67	
Örebro »	87.4	1.1	1.3	1.9	0.9	3.1	0.5	2.7	1.1	88.4	11.6	57	57	57	
Vestmanlands »	88.7	1.3	1.7	2.3	0.8	1.9	0.4	1.2	1.2	91.0	9.0	48	50	48	
Kopparbergs »	91.5	0.7	1.3	1.9	0.4	0.9	0.6	1.7	1.0	89.1	10.9	44	43	44	
Gefleborgs »	86.1	1.4	1.7	2.8	0.9	2.5	0.4	2.7	1.5	79.2	20.8	55	49	54	
Vesternorrlands »	72.7	1.6	1.7	19.0	1.2	0.9	0.4	0.5	2.0	47.4	52.6	64	84	73	
Jemtlands »	83.3	1.4	1.4	8.0	0.2	0.4	0.3	2.4	2.1	25.3	74.7	54	54	54	
Vesterbottens »	66.3	0.7	0.4	29.7	0.3	0.3	0.9	0.2	0.7	21.2	78.8	49	70	64	
Norrbottnens »	64.2	1.0	1.3	23.9	2.4	0.4	0.6	1.2	0.9	42.1	57.9	49	58	54	
Hela riket år 1887	85.2	1.6	2.3	4.9	0.8	2.1	0.5	1.5	1.1	70.0	30.0	54	64	56	
» » » 1886	84.4	1.6	2.4	5.4	0.9	2.1	0.5	1.5	1.2	69.0	31.0	54	65	57	
» » » 1885	84.3	1.6	2.5	5.5	0.8	2.0	0.5	1.4	1.4	68.1	31.9	54	66	58	
» » » 1884	84.1	1.6	2.5	5.7	0.9	1.8	0.5	1.6	1.3	66.8	33.2	55	67	58	
» » » 1883	84.1	1.7	2.6	5.8	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	65.7	34.3	55	67	59	
» » » 1882	83.8	1.7	2.7	6.0	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	64.7	35.3	56	67	59	

ning, hvars resultat äro intagna i ofvanstående tabells sista afdelning. Man erhåller nemligen då på det angifna sättet hela antalet barn särskildt i de fasta och särskildt i de flyttande skolorna, hvarjemte den motsvarande fördelningen af lärarepersonalen lätteligen verkställes i enlighet därmed, att hvarje flyttande skola endast har en lärare eller lärarinna utom 9 skolor, som hafva två lärare eller lärarinnor hvardera, nemligen i Kronobergs län 1 folkskola på tre

stationer och 2 småskolor på d:o, i Kalmar län 1 folkskola på två stationer, i Hallands län 1 folkskola på två stationer, i Elfsborgs län 1 småskola på fem stationer, i Vermlands län 2 folkskolor på två stationer och i Norrbottens 1 folkskola på två stationer, hvarjemte i Göteborgs och Bohus län 3 småskolor på två stationer tillsammans hafva fyra lärarinnor. För hela riket erhåller man på det angifna sättet 480,016 lärjungar i fasta skolor och 205,574 i flyttande,

medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnen utgör 8,944 vid de fasta skolorna och 3,193 vid de flyttande.

Med afseende på föregående tabells första afdelning är följande att nämna. Såsom å sid. 7 visats, utgör de icke redovisade barnens antal 2.4 % af rikets hela folkmängd i ålder af 7—14 år. Huru stora de motsvarande procenttalen äro för de särskilda länen kan — enär uppgifter länsvis om folkmängden i särskilda åldersår ej finnas i allmänna befolkningsstatistiken — ej bestämmas, men de kunna naturligtvis vara temligen olika. Då de icke redovisade barnen egentligen äro likställda med dem, om hvilka uppgifter saknas, så följer däraf, att talen i kol. 10 äro öfver hufvud taget jemförelsevis betydligt för små. Så t. ex. skulle man å raden för »He'ra riket» genom att medtaga de icke redovisade hafva i kol. 10 fått 3.5 i stället för 1.1. Naturligtvis skulle samtidigt talen i de föregående kolumnerna blifva något *mindre*, emedan de motsvarande absoluta talen skulle, sjelfva oförändrade, hafva varit att jemföra med en något *större* totalsumma. I stället för 85.2 i kol. 2 å slutraden för år 1887 skulle man t. ex. fått 83.1.

Några af de större skiljaktigheter, som jemlikt kol. 2—10 förefinnas mellan länen, kunna förtjena att särskildt framhållas. De lägsta talen för barn, som undervisats i allmänna folkskolor (kol. 2), finner man för Stockholms stad samt för Vesternorrlands, Vesterbottens och Norrbottens län. Anledningen är likväl ingalunda densamma på alla dessa ställen. I Stockholms stad har förhållandet sin förklaring däri, att ett mycket stort antal barn undervisats i allmänna läroverk och specialskolor samt i enskilda skolor, hvaremot i de nämnda länen en stor myckenhet barn undervisats i hemmen. Anmärkningsvärdt är att Jemtlands län i sistnämnda hänseende visar ett ofantligt mycket lägre procenttal, hvilket är nära lika med dem i Stockholms och Blekinge län. — De lägsta procenttalen för undervisning i hemmen finner man för Stockholms stad samt för Gottlands, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Vermlands, Örebro och Kopparbergs län, om man endast nämner de ställen, där procenten ej öfverstiger 2. — Procenttalen i kol. 6—10 äro i allmänhet så små, att de ej behöfva här göras till föremål för särskild uppmärksamhet. De största skiljaktigheterna finner man för öfrigt med hänsyn till de barn, som under året »af annan anledning» (kol. 9) ej åtnjutit undervisning. Stockholms stad har där det högsta procenttalet (3.9) samt Kristianstads och Vesterbottens län de lägsta (0.2). Men dessa och andra skiljaktigheter — företrädesvis i denna kolumn — kunna vara mera skenbara än verkliga, emedan vid en på fullständig kännedom grundad fördelning antagligen såväl de barn, som hvilka uppgifter saknas» (kol. 10), som äfven de icke redovisade, skulle för det mesta hafva fått sin plats i kol. 9.

Om man med afseende på lärjungarnes fördelning mellan fasta och flyttande skolor från ser Stockholms stad, finner man likväl så stora skiljaktigheter, att t. ex. i Malmöhus län endast 0.4 % och i Gottlands län 0.9 % undervisats i flyttande skolor, men i Kronobergs 84.7 %. Närmast sistnämnda län komma Vesterbottens med 78.8 % i flyttande

skolor, Jemtlands med 74.2, Vermlands med 70.2, Jönköpings med 63.9, Norrbottens med 57.9 och Vesternorrlands med 52.6. Anmärkningsvärdt är att Kopparbergs län har endast 10.9 samt således lägre procent än t. ex. Östergötlands län med 13.8, Kristianstads med 13.2 och Örebro med 11.6.

Af tabellens sista afdelning finner man, att Stockholms stad har den största lärarepersonalen i förhållande till lärjungeantalet. Af länstabellen å sid. 6 ser man däremot, att Stockholms stad näst Vesternorrlands, Blekinge och Kronobergs län har den minsta lärarepersonalen i förhållande till folkmängden. Förklaringen till denna skenbara motsägelse har man i det ofvan påvisade förhållandet, att Stockholms stad har ett af de lägsta procenttalen för barn i allmänna folkskolor. Det län, som med afseende på gynnsamt förhållande mellan antalen lärare och lärjungar kommer Stockholms stad närmast, är Kopparbergs. De minst gynnsamma förhållandena träffar man däremot i Blekinge, Kronobergs, Kalmar och Vesternorrlands län. — Det torde böra särskildt framhållas, att de i dessa kolumner stående talen endast angifva huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmarna förenade. De sednare medeltalen äro naturligtvis betydligt lägre, hvilket beror på två särskilda anledningar af helt olika natur, nemligen dels — och hufvudsakligen — därpå att de lärjungar, som en och samma lärare (lärarinna) har att undervisa, i en mängd fall äro delade på afdelningar, som undervisas på skilda tider, dels — ehuru i vida mindre grad — därpå att kalenderår och läseår ej behöfva sammanfalla.

I berättelsen för år 1882 (sid. 28 och 29) finner man en närmare undersökning om det inflytande, som de båda nämnda anledningarna utöfva i berörda hänseende. Man kan däraf draga följande slutsatser angående medeltalen för hela riket af lärjungar, som under kalenderåret undervisats af samme lärare. I flyttande skolor sjunker antalet — äfven vid blott 2 stationer på hvarje — till 32 redan af den första anledningen, hvarefter det på grund af den andra anledningen kan anses sjunka till 29. Om båda anledningarna verkat i samma mån äfven vid de fasta skolorna, så sjunker talet i kol. 13 från 54 till omkring 24, hvilket tal likväl torde vara för lågt, emedan den första anledningen väl är mindre verksam här än vid de flyttande.

Öfvergår man till en jemförelse mellan landsbyggd och städer, så kan man först fråga, om de i skolåldern befintliga barnen äro lika fullständigt redovisade. Med afseende på denna fråga må hänvisas till undersökningen i 1882 års berättelse (sid. 29 och 30), hvaraf framgår såsom högst sannolikt, att redovisningen varit fullständigare i städerna än på landsbygden. För hela riket hafva, såsom redan å sid. 7 blifvit nämndt, 97.6 % redovisats.

I hvilket förhållande de redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit undervisning, finner man af tabellen å följande sida.

	Barn af 7—14 års ålder,	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt.....	94·3	93·0	94·0
2	» » » ej åtnjutit sådan undervisning	4·7	5·6	4·9
3	om hvilka uppgifter saknas	1·0	1·5	1·1
	Summa	100	100	100

Det något högre talet för städerna å rad. 2 och 3 beror antagligen därpå, att barnen där blifvit fullständigare redovisade.

Om de å rad. 1 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter undervisningens hufvudarter samt ytterligare de å rad. 4 inräknade barnen fördelas efter undervisning inom eller utom deras egna distrikt, så erhålles följande tabell.

	Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	87·5	72·3	85·2
5	högre folkskolor.....	0·5	7·8	1·6
6	allmänna läroverk och specialskolor			
7	enskilda skolor	0·8	11·0	2·3
8	hemmen	5·5	1·9	4·9
	Summa	94·3	93·0	94·0
	Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:			
9	deras egna distrikts skolor	85·9	70·1	83·5
10	skolor utom deras egna distrikt	1·6	2·2	1·7
	Summa	87·5	72·3	85·2

Barnen å rad. 5 och 6 hafva sammanräknats, emedan de i högre folkskolor undervisade ej uppgå (se Tab. 5) på långt när till 0·1 % af antalet redovisade.

Om de å rad. 9 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter de olika slagen af folkskolor, så erhåller man följande tabell.

	Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
11	fasta folkskolor	38·7	51·5	40·7
12	flyttande »	11·0		9·4
13	fasta mindre folkskolor	3·7	0·7	3·3
14	flyttande »	4·4	—	3·7
15	fasta småskolor	14·0	17·9	14·5
16	flyttande »	14·1		11·9
	Summa	85·9	70·1	83·5
17	samtliga fasta skolor	56·4	70·1	58·5
18	samtliga flyttande »	29·5		25·0
	Summa	85·9		83·5

På grund af förhållanden, som redan äro berörda i Kap. 3 (sid. 5), äro på städerna förda äfven barn, som undervisats i flyttande skolor. Men då deras antal endast på rad. 18 skulle uppgå (se Tab. 5) till 0·1 % af antalet redovisade barn, hafva i städernas kolumn fasta och flyttande skolor sammanslagits. — Af det ringa antal, som påförts städerna såsom undervisade i fasta mindre folkskolor, faller nära hälften — 389 lärjungar af 799 — på Göteborg, som ensamt äfven räknar 8 af städernas 19 sådana skolor. Men hvad som där kallas mindre folkskola är tydligen icke något annat än ett mellanstadium inom folkskola.

Om de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell inräknade barnen fördelas efter anledningarna därtill, så erhålles följande tabell.

	Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs...	0·8	0·8	0·8
20	efter godkänd afgangspröfning	2·0	2·3	2·1
21	till följd af sjukdom eller naturfel.....	0·5	0·4	0·5
22	af annan anledning	1·4	2·0	1·5
	Summa	4·7	5·5	4·9

Vill man slutligen jemföra landsbyggd och städer med afseende på medeltalen af lärjungar på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena, så kan detta — åtminstone approximativt — lätt ske i enlighet med de grunder, som användts för utarbetandet af kol. 13—15 i tabellen å sid. 10. För landsbyggden erhåller man sålunda 392,449 lärjungar i fasta skolor och 205,540 i flyttande, medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnena utgör 6,968 vid de fasta skolorna och 3,188 vid de flyttande. För städerna äro de motsvarande lärjungeantalen 87,529 och 72 samt de motsvarande lärareantalen 1,979 och 2. De motsvarande talen för hela riket finnas redan angifna å sid. 10 o. 11. De resultat, som man på grund här af erhåller med afseende på förhållandet mellan antalen lärare och lärjungar, äro sammanställda i följande tabell.

Lärjungar i medeltal på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena.	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
I fasta skolor	56	44	54
» flyttande »	64	36	64
» samtliga »	59	44	56

Att dessa tal endast angifva, huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmar förenade, är förut anmärkt å sid. 11.

Kap. 6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden.

Tab. 6 och 7.

Med afseende på lärarnes löneförmåner och de därtill af statsmedel utgående bidragen gällde under år 1887 med följande afvikelse samma allmänna bestämmelser, som under det föregående året (se berättelsen för år 1886, sid. 15.) — Genom Kuugl. kung. af d. 4 Juni 1886 om tillägg till kungörelsen angående lönetillskott af allmänna medel för lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor d. 5 Juni 1885 blef med afseende på statens bidrag till aflönande af lärare och lärarinnor vid småskolor, hvilket förut utgick med hälften af den kontanta aflönningen, förordnad att detsamma skulle från och med år 1887 utgå med två tredjedelar af den kontanta aflönningen intill ett lönebelopp af högst 300 kronor. Statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen (husrum, vedbrand och kofoder eller ersättning därför oberoende) uppgick således fortfarande till två tredjedelar för ordinarie och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor, hvarvid lönen för de ordinarie skulle utgöra minst 600 kr. och för de extra ordinarie minst 500 samt statsbidraget vid förhöjning af lönen kunde för de förra ökas till 466 kr. 67 öre och för de sednare till 400 kronor. För biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor samt för lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor uppgick statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen fortfarande till hälften, hvarvid lönen skulle utgöra minst 200 kr. samt statsbidraget vid lörens förhöjning till 250 eller 300 kr. kunde ökas till respektive 125 eller 150 kronor. Beträffande slutligen lärare och lärarinnor vid småskolor uppgick, såsom ofvan nämndes, statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen till två tredjedelar, hvarvid lönen skulle utgöra minst 200 kr. samt statsbidraget vid lörens förhöjning till 250 eller 300 kr. kunde ökas till respektive 166 kr. 67 öre eller 200 kronor.

Innan den egentliga statistiska framställningen vidtager, må — under hänvisande för öfrigt till den utförligare framställningen rörande samma ämne i berättelsen för år 1882 (sid. 33) samt till hvad som i inledningen till berättelsen för 1885 och i d:o till d:o för 1886 yttrats om skoldistriktens skulder och donationer — nämnas, att de primäruppgifter, som ligga till grund för Tab. 6 och 7, ej ännu torde hafva all den grad af tillförlitlighet, som vore önskvärd, ehuru visserligen en högst betydlig mängd af svåra fel rättats med hjälp af det omfattande och ytterst tidsödande extra förarbete med granskning och skriftväxling, hvilket på angifna skäl i större omfattning företogs redan till utarbetandet af berättelsen för 1885 och sedan i mån af behof ständigt fortsatts. Särskildt är angående lån och derå gjorda afbetalningar att befara, att uppgifterna ännu i icke få fall äro oriktiga. Till följd häraf äro de å Tab. 6 och 7 såsom »Skuld vid årets slut» (kol. 9) och »Skuld vid årets början» (kol. 11) uppförda beloppen att

anse såsom minnivärden, hvilka måhända ligga temligen djupt under de verkliga, hvaremot de såsom »Öfriga utgifter» (kol. 15) uppförda beloppen kunna vara för höga, emedan därunder — i strid med tydliga föreskrifter — kapitalafbetalningar å skulder torde vara inräknade i åtskilliga primäruppgifter. Vidare är det sannolikt, att utgifterna »Till skollokaler och inventarier» (kol. 13) blifvit vid åtskilliga skoldistrikt för lågt upptagna. — De fel, som till följd af nu berörda oriktigheter kunna uppstå i Kreditsumman, måste naturligtvis motsvaras af dylika i Debet, och där särskildt under inkomstposten »Bidrag af skoldistriktet», hvilken sålunda blir för högt eller för lågt beräknad. Nu gjorda anmärkningar om vissa belopps osäkerhet böra ihågkommas på vederbörliga ställen i den följande statistiska framställningen.

Till en rätt uppfattning af flera bland kolumnrubrikerna i hit hörande tabellbilagor behövas vissa närmare upplysningar, som ej där kunnat få plats. Dessa upplysningar äro hufvudsakligen intet annat än delar af de »anvisningar», som åtfölja motsvarande afdelning af formuläret (Litt. B) för skolrådets uppgifter. Om dessa anvisningar, så till vida som de här äro behöfliga, hänföras till de respektive kolumnerna, så erhåller man följande öfversigt. Tillgångar vid årets början (kol. 2) och vid dess slut (kol. 17): »Här inräknas icke blott den kontanta behållningen i kassan, utan äfven fordringar, värdepapper samt kapitalvärdet å den skolväsendet tillhöriga fastighet eller del af fastighet, för hvilken särskild afkastning genom hyror, arrenden m. m. erhålles. Värdet af skolhus, hvaraf ingen hyra inflyter, inräknas icke.»

Inkomster: Räntor, arrenden o. d. (kol. 3): »Häri inräknas afkomst af donationer.»

Bidrag af skoldistrikt (kol. 4): »Här inräknas värdet af de naturaprestationer, som jemte bidragen till den egentliga lönen utgått till lärare och lärarinnor.» — Närmare om dessa naturaprestationer nämnes här nedan vid kol. 12.

Bidrag af staten (kol. 5): »Från de till distriktet utanordnade statsmedel få distriktets afgifter till folkskolelärarnes pensionskassa icke i redovisningen afdragas.»

Öfriga inkomster (kol. 7): »Här inräknas under året mottagna gåfvor och donationer.» — Af denna föreskrift följer att under året mottagna donationer, så till vida som de fortfarande finnas i behåll och lemna afkastning, måste inräknas i tillgångarne vid årets slut och således äfven i tillgångarne under kommande år.

Utgifter för lärares och lärarinuors aflönning (kol. 12): »Det här införda beloppet måste [för hvarje skoldistrikt] vara lika med slutsumman» till den enligt formuläret Litt. B af skoldistriktet afgifna specifikationen öfver lärares och lärarinuors löneförmåner. — Denna specifikation upptager:

a) egentlig lön, b) lönetillökning för tienstgöring öfver 8 månader (den »fortsatta undervisningen» oberäknad), c) ersättning för den »fortsatta undervisningen», d) ersättning för undervisning i slöjd, e) värdet af eller ersättning för bostad, f) d:o d:o för bränsle samt g) d:o d:o för kofoder. Naturaprestationer kunna således förekomma under e, f och g; men de förekomma därjemte äfven under a, ty för ordinarie lärare eller lärarinnor vid egentlig folkskola skall en del af den egentliga lönen utgå i spannmål¹⁾ och för öfriga lärare eller lärarinnor kan aflöningen utgå i penningar eller lefnadsmedel (hvaribland äfven fritt kosthåll). Däremot är det ej föreskrifvet att bland löneförmånerna inräkna värdet af planteringslanden, vare sig det åt läraren eller lärarinnan till brukning för eget behof af jordfrukter upplätta jordlandet eller den egentliga och för undervisningen afsedda skolträdgården. Öfriga utgifter (kol. 15): »Här inräknas bland annat afgifter till folkskolelärarnes pensionsinrättning, kostnaden för skollokalerens eldning (icke kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor) samt räntebetalningar. Kapitalafbetalningar å skulder inräknas däremot här icke.» Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet (kol. 18): »Här inräknas icke blott de under året för folkskole-

väsendet gjorda donationerna, utan äfven de förut befintliga. Donerad fastighet, som ej lemna särskild till kassan ingående afkastning, inräknas icke.»

Beträffande särskildt donationer för skolväsendet må utöfver ofvanstående anvisning hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 35 o. 36) för närmare kännedom om de grundsatser, som hafva iakttagits vid bearbetningen af primäruppgifterna.

En jemföraude öfversigt af vissa hit hörande rikssummor för åren 1883—1887 lemnas af nedanstående tabell.

De medel, som utgått af landsting och hushållningssällskap, hafva till aldra största delen — om icke uteslutande — afsett befrämjande af slöjdundervisningen. De medel åter, som utgått af »andra skoldistrikt», afse de — åtminstone så vidt primäruppgifterna utvisa — ytterst få fall, då ett skoldistrikt erhållit ersättning från ett angränsande distrikt för barn från det sednare distriktet, hvilka undervisats i skola, tillhörande det förra, eller då två angränsande distrikt rent af förenat sig om att gemensamt bestrida utgifterna för en skola, som genom sitt läge är användbar för dem båda. De dubbelräkningar, som härigenom måste uppstå, äro så obetydliga, att de ej förtjena att vidare uppmärksammas i denna berättelse.

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
Debet.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Tillgångar vid årets början	5,609,620	5,441,707	5,849,815	5,783,933	5,810,186
Inkomster:					
Räntor, arrenden o. d.	290,756	288,146	302,960	291,406	298,151
Bidrag af skoldistrikt	6,398,326	6,846,528	7,339,765	7,518,145	7,512,091
» » staten	2,814,191	3,099,850	3,206,957	3,315,993	3,691,084
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	88,038	88,832	76,123	84,569	87,612
Öfriga inkomster	383,370	396,586	285,467	324,767	469,434
Skuld vid årets slut	3,849,049	4,407,864	7,235,699	8,517,224	8,820,189
Summa	19,433,400	20,569,513	24,296,786	25,836,037	26,688,747
Kredit.					
Skuld vid årets början	3,704,303	4,049,742	6,953,016	8,018,650	8,888,650
Utgifter:					
Till lärares och lärarinnors aflöning	6,997,484	7,525,101	7,825,682	8,041,130	8,293,763
» skollokaler och inventarier	1,671,721	1,829,751	1,920,596	2,148,214	1,637,125
» undervisningsmateriel	237,919	251,890	240,700	234,105	220,141
Öfriga utgifter	1,322,435	1,384,390	1,522,860	1,797,801	1,643,701
Tillgångar vid årets slut	5,499,538	5,528,639	5,833,932	5,596,137	6,005,367
Summa	19,433,400	20,569,513	24,296,786	25,836,037	26,688,747
Behållning (öfverskott af »Tillgångar» öfver »Skuld») eller brist (tvärtom) vid årets slut	1,650,489	1,120,775	— 1,401,767	— 2,921,087	— 2,814,822
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet	3,701,521	3,603,652	3,869,470	3,695,984	3,905,745

¹⁾ Enligt Kungl. kungörelsen af den 5 Juni 1885 skall läraren (lärarinnan), »åtnjuta i årlig lön dels 50 kubikfot 4 kannor (13 hektoliter 18'968 liter) spannmål in natura, hälften i råg och hälften i det eller de andra sädeslag, i hvilka kronotonden inom orten utgår, dels ock penningar till så stort belopp, att hela lönen, oberäknadt spannmålets värde efter länets markegång för året (Litt. A) uppgår

till minst 600 kronor.» — Därsammastädes är äfven föreskrifvet (jfr ofvan under g), att åt ordinarie lärare (lärarinna) i folkskola »bör anskaffas sommarbete och vinterfoder för en ko eller ock, där hinder eller svårighet af lokala eller andra förhållanden därför möter, minst värdet af 31 kubikfot 5 kannor (8 hektoliter 24'355 liter) spannmål af förenämnda sädeslag i ersättning lemnas.»

Om man med afseende på tillgångar och skulder jemför de båda sista åren i föregående tabell, finner man, att uppgifterna äro stridiga. För slutet af år 1886 äro nemligen tillgångarne upptagna till 5,596,137 kr., men för början af år 1887 till 5,810,186; likaså är skulden upptagen till 8,517,224 kr. vid slutet af år 1886, men till 8,888,650 vid början af år 1887. Detta beror till någon del på sådana stridigheter i primäruppgifterna, som ej kunnat vid bearbetningen rättas. Men utom den nu, liksom i flera föregående berättelser, påpekade anledningen därtill, att öfverensstämmelse icke eger rum mellan belopp, som egentligen borde vara utan förändring öfverförda från det ena årets slut till det följande årets början, tillkommer denna gång, likasom de två närmast föregående, med afseende på skuldbeloppen en vida väsentligare anledning, nemligen den ofvan (sid. 13) omförmälda särskilda undersökningen rörande skoldistriktens skulder. I de därigenom vunna upplysningarna och rättelserna har man utan tvifvel att nästan helt och hållet söka anledningen därtill, att skuldsumman från 1886 års slut till 1887 års början företer en skenbar tillökning af 371,426 kr. (4 %). Men denna nu påpekade stridighet är likväl obetydlig i jemförelse med de motsvarande vid

öfvergången från 1884 till 1885 och från 1885 till 1886, hvilket förhållande torde böra anses som ett bevis därpå, att primäruppgifterna förbättrats. — Bristen vid slutet af år 1886 är i föregående tabell beräknad till 2,921,087 kr.; men den ökas till 3,078,464 kr., om man till grund för beräkningen lägger tillgångar och skuld vid 1887 års början. Beloppet af donationer företer vid jemförelse mellan slutet af 1886 och slutet af 1887 en tillökning af 209,761 kr., hvilken till en del endast är skenbar och beroende därpå, att genom förut omförmälda särskilda undersökning noggrannare kännedom vunnits om donationerna.

De i föregående tabell upptagna statsbidragen innefatta tre skilda poster, nemligen det allmänna lönetillskottet åt lärare och lärarinnor, lönetillskott för den fortsatta undervisningen och bidrag för undervisning i slöjd. Å Tab. 6 finner man likväl ej skilda uppgifter om dessa posters storlek, utan endast deras summa (kol. 5); men fördelningen kan lätt verkställas. De båda sednare posterna erhållas nemligen ur de källor, som angifvits med afseende på kol. 8—15 i texttabellen å sid. 4 här ofvan, hvarefter man lätt beräknar den första posten och erhåller följande öfersigt.

Fördelning af statsbidraget.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
Allmänna lönetillskottet m. m. åt lärare och lärarinnor	Kronor. 2,743,719	Kronor. 3,016,717	Kronor. 3,111,455	Kronor. 3,207,998	Kronor. 3,571,583
Lönetillskott för den fortsatta undervisningen	35,900	39,525	41,550	43,625	45,200
Bidrag för undervisning i slöjd	34,572	43,608	53,952	64,370	74,301
Summa	2,814,191	3,099,850	3,206,957	3,315,993	3,691,084

Det allmänna lönetillskottet för år 1887 uppgår sålunda enligt de från skoldistriktet insända primäruppgifterna till 3,571,583 kr.; men det må nämnas, att detsamma enligt de uppgifter därom, som till Ecklesiastik-departementet insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och från länens landtränterier, uppgick till 3,554,016 kr., således till 17,567 kr. mindre. I anledning af denna skiljaktighet må erinras om åtskilliga förhållanden, som vålla, att full öfverensstämmelse ej kan väntas mellan de summor, som erhållas på de båda olika vägarne. För det första kan det inträffa, att ett för ett visst år utgående lönetillskott, hvilket af någon orsak utbetalas först under det följande året, blir af skoldistriktet och landtränteriet påfördt olika års räkenskaper. Men för det andra bör, om ingen olikhet förefinnes i nyss berörda hänseende, summan, som erhålles på den förra vägen vara större än den, som erhålles på den sednare, emedan i den förra summan, men ej i den sednare, böra äfven vara inräknade några smärre belopp, som utgå af tre mindre anslag, för hvilka finnes närmare redogjort längre fram i detta kapitel, nemligen anslagen »Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar», »Till Lappmarks ecklesiastikverk» samt »Till pedagogier och folkskolor». — Den

betydliga tillväxten från 1886 till 1887 i allmänna lönetillskottet beror dels på förökningen i lärareantalet (jfr sid. 6), dels — och hufvudsakligen — på förändrade grunder för utgåendet af statsbidragen till aflönande af lärare och lärarinnor vid småskolor (jfr sid. 13). Med afseende på det allmänna lönetillskottet må slutligen nämnas, att antalet af ordinarie folkskolelärare och lärarinnor, för hvilka utbetalts lönetillskott af 466 kr. 67 öre för år, motsvarande en konstant aflöning af minst 700 kr., enligt de på den sednare vägen erhållna uppgifterna år 1887 uppgick till 3,293, således till 68 % af hela antalet, 4,868 (se Tab. 2), af ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna. Men bland sistnämnda hela antal finnas naturligtvis ganska många med tjänsteålder understigande fem år. Äfven bör ihågkommas, att (åtminstone i städerna) ganska många lärare och lärarinnor med tjänsteålder under fem år hade lön af 700 kr. eller däröfver, ehuru för dem statens lönetillskott naturligtvis beräknades efter lön af 600. — Om lönetillskottet för den fortsatta undervisningen år 1887, 45,200 kr., tänkes lika fördelat på de 735 »fortsättningsskolor», som däraf kommit i åtnjutande (se sid. 4), så får man 61 kr. på hvarje. Sammanhålles detta resultat med bestämmelserna (se berättelsen för år 1882, sid. 32) angående statsbidragets varie-

raude storlek, 25, 50 eller 75 kr., allt efter som af de sex undervisningsveckorna¹⁾ två, fyra eller alla sex varit förlagda utom folkskolans ordinarie undervisningstid, så finner man att i medeltal nära 5 af samtliga 6 undervisningsveckor varit sålunda förlagda. Härvid är dock att märka, att om man skiljer på landsbyggd och städer (jfr tabellen å sid. 4), så blir förhållandet något mindre fördelaktigt på landsbygden. Till hvar och en af de 128 fortsättnings-skolorna i städerna, hade nemligen lönetillskottet utgått med 75 kr. med undantag endast för 4, som fått efter 50 kr., och 5, som fått efter 25. På landsbyggdens 607 fortsättnings-skolor, bland hvilka 305 fått lönetillskott med 75 kr., 221 med 50 kr. och 81 med 25 kr., komma således 35,950 kr., eller i medeltal 59 kr. på hvarje. — För undervisning i slöjd utdelades statsbidrag till 998 slöjdskolor. Bidraget utgick med 75 kr. för hvardera till 984 af dessa skolor och med följande lägre belopp till 14, hvarest undervisningen i slöjd fortgick endast under motsvarande mindre delar af läsåret, nemligen med 60 kr. 94 öre till 1, med 37 kr. 50 öre till 8, med 32 kr. till 1, med 30 kr. 45 öre till 1, med 28 kr. 12 öre till 2 och med 21 kr. 9 öre till 1.

Under »Öfriga utgifter» äro i tabellen å sid. 14 innefattade två poster, som förtjena att särskildt omnämnas, nemligen afgifter till folkskolelärares pensionsinrättning och räntebetalningar. — Pensionsafgifterna, som skola erläggas för hvarje läraretjänst vid högre folkskola och hvarje ordinarie läraretjänst vid egentlig folkskola och ej få afräknas å lönerna, uppgingo år 1887 till 185,904 kr. enligt den till Kungl. Majt af direktionen för pensionsinrättningen afgifna berättelsen. Om man förutsätter, att skulderna äro rätt uppgifna (jfr dock ofvan sid. 13 och 15), och beräknar räntan efter 5 % af skulden vid årets början, så uppgår för år 1887 hela räntebeloppet till 444,433 kronor.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den tabell, som visar förhållandet mellan landsbyggd och städer.

En öfversigt i vissa hänseenden för de särskilda länen år 1887 lemnas af den å denna sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas.

I kol. 2 och 3 finner man i absoluta tal och procent, för huru många ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna lönetillskott af statsmedel utgått med 466 kr. 67 öre för år, motsvarande kontant aflöning af minst 700 kronor. Talen i kol. 2 äro erhållna ur de uppgifter om allmänna lönetillskottet, som till Ecklesiastik-departementet insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och länens landtrakterier, hvarefter talen i kol. 3 erhållits genom jämförelse med talen i kol. 20 och 21 af Tab. 2. — De för talen i kol. 7 behöfliga dividenderna äro erhållna genom beräkning af skillnaden mellan talen i kol. 9 och 17 af Tab. 6.

¹⁾ Redan genom K. kung. d. 11 Sept. 1877 angående anslag för lärare aflöning vid fortsättningskolor uppställdes den grundsatsen, att i städerna den fortsatta undervisningen lämpligast meddelas i aftonskola, hvarvid lärotimmarnes antal skulle uppgå till minst 180, och genom K. kung. den 29 April 1886 om ändring i nyssnämnda kungörelse medgafs att fortsättningskolorna finge under vissa villkor ordnas såsom aftonskola äfven på landet.

1	2	3	4	5		7	8	
				Hela utgiftsbeloppet i medeltal på				
I. ä n.	Ordinarie folkskolelärare (lärarinnor), för hvilka lönetillskott utgått efter kontant lön af 700 kr. för år.	Antal.	%	Kr.	Kr.	Behållning (+) eller brist (-) vid årets slut	Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet	
								hvarje barn i allmänna folkskolorna.
						i medeltal på hvarje skoldistrikt.		
Stockholms stad..	181	71	20,687	4'83	63'22	—	980,549	145,385
Stockholms län	108	64	231	2'90	22'24	—	1,690	1,809
Uppsala >	107	75	234	2'97	23'20	—	1,672	2,695
Söderlandlands >	118	59	182	2'66	18'06	+	1,154	4,663
Östergötlands >	198	62	166	2'70	19'64	—	2,217	2,554
Jönköpings >	122	65	118	1'88	12'92	—	350	1,073
Kronobergs >	84	65	79	1'88	8'61	+	1,351	888
Kalmar >	122	56	112	1'76	11'31	—	1,532	815
Gottlands >	59	69	240	2'90	21'95	—	47	221
Blekinge >	73	65	170	1'78	11'91	—	2,905	1,063
Kristianstads >	210	72	126	2'63	15'83	—	892	995
Malmöhus >	354	72	175	3'42	21'38	—	3,362	592
Hallands >	103	80	172	2'18	14'29	—	980	1,321
Göt:s o. Bohus >	162	62	376	3'08	22'56	+	762	1,715
Elfsborgs >	194	72	99	1'84	12'06	+	31	1,074
Skaraborgs >	211	79	98	1'94	13'24	+	351	1,350
Vermlands >	222	76	122	2'12	12'66	+	1,022	1,951
Örebro >	168	74	193	2'73	17'02	—	223	3,798
Vestmanlands >	117	74	167	2'84	20'01	—	2,166	2,223
Kopparbergs >	136	66	88	2'64	16'48	—	3,086	2,409
Gefleborgs >	92	45	249	2'85	20'36	—	1,641	3,412
Vesternorrlands >	65	58	260	1'89	14'24	+	459	1,935
Jemtlands >	46	75	156	2'00	13'51	+	1,337	638
Vesterbottens >	23	70	85	1'19	8'51	+	3,016	1,537
Norrbottens >	18	40	53	1'41	10'83	—	673	165
Hela riket år 1887	3,293	68	181	2'49	17'20	—	1,187	1,647
> > > 1886	3,174	67	237	2'59	18'08	—	1,234	1,561
> > > 1885	2,999	64	216	2'46	17'16	—	592	1,635
> > > 1884	2,793	61	210	2'37	16'48	+	474	1,524
> > > 1883	Ej då för- kommande		195	2'22	15'65	+	699	1,568
> > > 1882			177	2'12	15'10	+	704	1,507

Beträffande de för Stockholms stad i kol. 2 och 3 stående talen må hänvisas till det, som här ofvan (sid. 15) yttrats om motsvarande tal för hela riket. Hade procenten beräknats med hänsyn endast till dem, som hade en tjänste-ålder af minst fem år, så lider det intet tvifvel, att procenten stigit till fullt 100, då i sjelfva verket väl för *alla* (ordinarie) lärare och lärarinnor i Stockholm lönerna fullt

motsvara kontant lön af 700 kr. jemte öfriga i folkskolestadgan bestämda löneförmåner. Med afseende på uppgiften om Stockholms stad i kol. 4 må erinras därom, att antalet skolor därstädes räknats endast till 10. Hade antalet skolor räknats lika med antalet skolhus, således 39, så hade man i stället i kol. 4 fått 5,304 kronor. Tänkes åter organisationen vara sådan, att vid den därstädes anordnade 7-åriga skolkursen hvarje grupp af klasserna 1—7 utgjort en skola, och man under sådan förutsättning beräknar skolornas antal till $\frac{1}{7}$ af antalet lärare i läseämnena, således till 68, så sjunker beloppet i kol. 4 till 3,042 kr., men är således fortfarande likväl vida högre än för något af länen. — Af kol. 5 och 6 ser man, att Stockholms stad, då hela utgiftsbeloppet delas på hvarje person af folkmängden, visserligen kommer i första rummet samt med respektive 41 och 57 % öfverskjuter Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, som komma närmast, men att däremot vid fördelning på hvarje folkskolebarn Stockholm står främst med nära tre gånger så stort belopp som Uppsala län, hvilket kommer närmast. Detta sammanhänger med det förut påvisade förhållandet, att Stockholms stad har mycket lågt procenttal för barn i allmänna folkskolor (se tabellen å sid. 10) i förening därmed att antalet barn i skolåldern är där jämförelsevis vida lägre än i något af länen (jfr kol. 3 å Tab. 2 och kol. 25 å Tab. 4). — Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad i kol. 7 och 8 må erinras därom, att Stockholm utgör ett enda skoldistrikt. Redan i berättelsen för år 1885 (sid. 20) nämndes att till fullständigande af det från Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor inkomna räkenskapsammandraget sådana äfven infordrats från Stockholms territoriella församlingars särskilda skolstyrelser. Emedan likväl anledningar förefunnos att anse de sålunda för 1885 och likaledes för 1886 inkomna räkenskapsammandragen eller åtminstone många af dem vara behäftade med betydliga fel, vidtogs för 1887 och de följande fem åren den åtgärden att inom Eklestistik-departementet omedelbarligen ur de lånade räkenskapsböckerna utarbета de behöfliga sammandragen. Härigenom förklaras bland annat den stridigheten, att skulden, som enligt förra berättelsen utgjorde 903,171 kr. vid 1886 års slut, enligt denna berättelse utgjorde 1,253,242 kr. vid 1887 års början.

Om man nu inskränker jämförelsen till de egentliga länen, så finner man i kol. 3 — vid hvilken för öfrigt må erinras om det, som här ofvan yttrats om motsvarande tal för hela riket — en ganska stor öfverensstämmelse för de flesta länen. Större afvikelser förete Hallands, Skaraborgs, Vermlands, Uppsala och Jemtlands län med höga tal samt Norrbottens, Gefleborgs, Kalmar, Vesternorrlands och Södermanlands med låga. — I kol. 4 finner man de högsta beloppen för Göteborgs och Bohus samt Vesternorrlands län samt de lägsta för Norrbottens, Kronobergs och Vesterbottens län. — Vesterbottens län har det lägsta beloppet både i kol. 5 och i kol. 6, medan Kronobergs län i båda kolumnerna kommer närmast. Det högsta beloppet i kol. 5 träffar man, såsom redan anmärkts, vid Malmöhus län samt

i kol. 6 vid Uppsala län; närmast kommer i båda kolumnerna Göteborgs och Bohus län. — Med afseende på beloppen i kol. 7 och 8 innehar Vesterbottens län främsta rummet på förra stället och Södermanlands på sednare stället. Att i kol. 7 beloppet är negativt beror (jfr Tab. 7) vid Stockholms, Jönköpings, Kalmar, Gottlands, Blekinge, Malmöhus, Vestmanlands och Kopparbergs län på öfverskjutande skulder både å landsbyggden och i städerna, vid Uppsala, Östergötlands, Hallands, Gefleborgs och Norrbottens på sådana i städerna samt vid Kristianstads och Örebro på sådana å landsbyggden. Slutligen må nämnas, att man detta år, likasom år 1886, finner negativa belopp vid 15 län, hvarvid likväl Gottlands län inträdt i deras antal och Elfsborgs utgått.

Förhållandet i vissa hänseenden mellan landsbygd och städer utvisas af följande tabell.

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
Debet.	%	%	%
Tillgångar vid årets början	24.1	17.0	21.8
Inkomster:			
Räntor, arrenden o. d.	1.2	1.0	1.1
Bidrag af skoldistriktet	28.0	28.4	28.1
» » staten	17.0	7.6	13.8
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	0.5	0.1	0.3
Öfriga inkomster	1.9	1.5	1.8
Skuld vid årets slut	27.3	44.4	33.1
Summa	100	100	100
Kredit.			
Skuld vid årets början	27.3	45.2	33.3
Utgifter:			
Till lärares och lärarinnors aflöning	34.8	23.7	31.1
» skollokalerna och inventarier	6.8	4.8	6.1
» undervisningsmateriel	0.9	0.7	0.8
Öfriga utgifter	5.3	7.8	6.2
Tillgångar vid årets slut	24.9	17.8	22.5
Summa	100	100	100
Brist (öfverskott af »Skuld» öfver »Tillgångar») vid årets slut i medeltal på hvarje skoldistrikt	Kr. 193	Kr. 26,378	Kr. 1,187
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet i medeltal på hvarje skoldistrikt ...	1,217	12,566	1,647

I förra berättelsen (sid. 21) redogjordes för det antal skoldistrikt, som under år 1886 gjort bruk af den med år 1883 upphörda rättigheten att uppbära afgift (högst 50 öre) för de barn, hvilka begagna folkskolan. Äfven under 1887 har skolgångsavgift uppburits i temligen många skoldistrikt, ehuru deras antal är mindre än det föregående året.

Man finner af skoldistriktens primärutgifter, att storleken på skolgångsavgiften eller på annan i dess ställe upp-

buren olaglig afgift (se nedan) varit ganska vexlande, hvarjemte dessa afgifter, som i allmänhet utgått med ett enda bestämdt belopp, i ett par fall rört sig mellan en lägre och en högre gräns. Då det skulle leda till allt för stor vidlyftighet att tabellariskt redogöra för alla dessa olikheter, äro beloppen för 1887 här nedan sammanförda i tre hufvudgrupper efter storleken af de fixa eller maximibeloppen. Med tillägg därjämte för jernförelsens skull af en kolumn med summarisk uppgift för år 1886 erhåller man följande tabell, vid hvars utarbetande iakttagits att den uppgifna skolgångsavgiften alltid ansetts afse hela året.

L ä n.	Hela antalet skoldistrikt år 1887.	Antal skoldistrikt, där skolgångsavgift eller dylikt uppburits		Antal skoldistrikt där afgiften (respektive: dess högsta belopp) år 1887 utgjort		
		år 1886.	år 1887.	mindre än 50 öre.	50 öre.	mer än 50 öre.
Stockholms stad.....	1	—	—	—	—	—
Stockholms län.....	113	6	6	—	5	1
Uppsala ».....	86	1	—	—	—	—
Södermanlands ».....	91	—	1	1	—	—
Östergötlands ».....	151	2	2	—	1	1
Jönköpings ».....	129	2	2	2	—	—
Kronobergs ».....	80	2	1	1	—	—
Kalmar ».....	105	7	5	3	1	1
Gottlands ».....	84	3	3	—	3	—
Blekinge ».....	38	—	—	—	—	—
Kristianstads ».....	147	2	2	—	1	1
Malmöhus ».....	247	2	—	—	—	—
Hallands ».....	90	—	2	—	—	2
Göteborgs o. Bohus ».....	94	1	1	1	—	—
Elfsborgs ».....	200	7	5	5	—	—
Skaraborgs ».....	216	1	1	1	—	—
Vermlands ».....	91	1	—	—	—	—
Örebro ».....	61	2	—	—	—	—
Vestmanlands ».....	72	—	—	—	—	—
Kopparbergs ».....	53	2	—	—	—	—
Gefleborgs ».....	52	—	—	—	—	—
Vesternorrlands ».....	67	1	1	1	—	—
Jemtlands ».....	55	10	7	2	—	5
Vesterbottens ».....	25	—	—	—	—	—
Norrbottens ».....	23	1	1	—	—	1
Hela riket år 1887	2,371	40	17	11	12	
» » » 1886	2,368	53	19	22	12	
» » » 1885	2,367	74	26	38	10	
» » » 1884	2,365	335	94	211	30	
» » » 1883	2,360	1,047	260	706	81	

Tabellen utvisar, att skolgångsavgifter eller dylikt uppburits i 15 län. Alla de 40 skoldistrikt, där sådan afgift uppburits, tillhöra landsbygden. Den lägsta gruppen i föregående tabell omfattar — möjligen med ett undantag — endast sådana skoldistrikt, där afgiften varit af en enda bestämd storlek, nemligen 1 skoldistrikt med 10 öres afgift, 2 med 20, 10 med 25 (vid ett af dem »för hvarje matlag»), 1 med 30 (»för hvarje matlag») och 2 med 37 öres afgift (vid ett af dem inskrifningsavgift), hvarjemte hit räknats 1 distrikt, där endast inskrifningsavgifternas summa uppgifvits. I den mellersta gruppen ingå 9 distrikt med fixt och för alla lika belopp (vid ett af dem inskrifningsavgift), 1 med en afgift (»i stället för skolbarnsavgift») å 25 öre af torpare och 50 öre af hemmansegare samt 1 med 50 öre »af hvarje torpare för matlag». Den högsta gruppen omfattar 1 distrikt med »omkring 50 öre», 1 med 75 öre, 1 med 1 kr. (inskrifningsavgift), 1 med 36 öre »af torpare och inhyses» och 63 öre »för hvarje rök», 1 med 75 öre »af torpare för matlag», 1 med 1 kr. »för hvarje matlag eller rök», 1 med 91 öre »för hvarje skolrök» och 1 kr. 33 öre »för hvarje rök», 1 med 1 kr. 80 öre »för hvarje rök» och 1 med 2 kr. 50 öre »för hvarje rök», hvarjemte hit räknats 1 distrikt, där »ved huggits efter matlag af bönder och torpare», 1, där ved lemnats in natura »för hvarje åbomatlag», samt 1, där penningar sammanskjutits »efter matlag till gäldande af ett amorteringslån». — Det bör anmärkas, att både om de egentliga skolgångsavgifterna och om inskrifningsavgifterna gäller antagligen utan undantag att de obemedlade varit därifrån befriade, ty uppgiften om afgiftens storlek är städse åtföljd af tillägget »för hvarje betalande skolbarn» eller dylikt.

Af ofvanstående specifikation framgår att i tabellen inräknats de fall, då distriktet upptagit inskrifningsavgift, hvilken kan betraktas såsom en skolgångsavgift för första året, äfvensom de fall, då afgift uppburits för matlag eller rök eller efter annan dylik grund. Härvid må erinras därom, att enligt den allmänna åsigten äro matlag och rök liktydiga, hvilket likväl, såsom af förra berättelsen (sid. 21) framgår, ej alltid torde vara förhållandet. Med skolrök menas antagligen matlag eller rök med barn i skolan. — Då det kan vara af intresse att veta, huru de i tabellen upptagna 40 distrikten förhållit sig med afseende på den personliga folkskoleavgiften, hvilken det är medgifvet att upptaga af hvar och en, som erlägger mantalspenningar, men hvilken icke får sättas högre än till 50 öre för hvarje skattskyldig af mankon och utgöres af kvinna med hälften af det belopp, som erlägges af man, så må nämnas att 27 af dem hafva i detta hänseende lagligen och 13 olagligen förfarit. Till den förra gruppen höra 1 distrikt med ingen sådan afgift, 24 med afgift af 50 öre för man och 25 öre för kvinna, 1 med 30 för man och 15 för kvinna och 1 med 20 för man och 10 för kvinna. Till den sednare gruppen höra 1 med 88 öre för man och 50 öre för kvinna, 1 med respektive 53 öre och 28 öre, 3 med 50, 1 med 40, 1 med 30, 2 med 25, 1 med 21, 1 med 20, 1 med 19 och 1 med 9 öre för båda.

Redan af föregående tabell framgår att distrikt finnas, hvilka upptagit där inräknad afgift under 1887, men icke gjort det 1886 eller åtminstone icke då därom lemnat någon uppgift. Naturligtvis är det äfven möjligt, att månget distrikt utan att därom nämna något upptagit afgift af hithörande slag äfven under 1887.

I tabellen hafva ej inräknats 4 distrikt, där skolgångs-afgifter upptagits för barn från främmande distrikt.

Såsom tillägg till föregående framställning af de ekonomiska förhållandena lemnas här en förteckning öfver hithörande anslag enligt riksstaten för 1887.

Under åttonde hufvudtitteln och »Folkundervisningen» upptagas å ordinarie stat:

	Kronor.
1) Seminarier för folkskolelärares bildande	279,725
2) Stipendier för seminarie-elever	75,000
3) Arvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer.....	95,000
4) Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor...	15,000
5) Understöd åt högre folkskolor.....	20,000
eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>	484,725
6) Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, <i>förslagsanslag</i>	12,000
7) Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i>	3,145,000
8) Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i> ...	40,000
9) Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningskolan, <i>förslagsanslag</i>	30,000
10) Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i>	25,000
Summa	3,736,725.

Alla dessa anslag funnos äfven i riksstaten för 1886 på ordinarie stat; men två af dem blefvo — det förra i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och det sednare på grund af väckt motion — i riksstaten för 1887 förhöjda, nemligen det 1:a, som för lärare och lärarinnors vid folkskolelärare-seminarierna uppflyttning, enligt gällande grunder, i högre lönegrad ökades med 6,200 kronor, och det 7:e, som för höjande af statens bidrag till aflönning åt lärare och lärarinnor vid småskolor (jfr här ofvan sid. 13) ökades med 265,000 kronor. Hela tillökningen på ordinarie stat utgjorde således 271,200 kronor.

Det 4:e anslaget är afsedt »dels för att understödja utarbetandet af tjenliga läroböcker, dels för anskaffande af tjenlig undervisningsmateriel i öfrigt, såsom kartor, glober, modeller, hjälpmedel för åskådningsundervisningen m. m.»; medelst detta anslag kunna seminarierna kostnadsfritt samt folkskolor och folkhögskolor till nedsatt pris erhålla sålunda anskaffad materiel. Cirkulär med förteckning på undervisningsmaterielen utfärdades från Ecklesiastik-departementet under den 31 December 1886.

Af det 6:e anslaget användes under 1887 såsom bidrag till skollärares aflönning 3,100 kr.; för öfrigt bestredos däraf omkostnaderna för ett finskt småskolelärare-seminarium, för stipendier åt seminarie-elever, för undervisningsmateriel och för böcker, m. m.

Enligt Statskontorets räkenskaper utvisa de 5 första anslagen vid början af år 1887 en reservation af 1,464 kr. 23 öre, hvilken vid årets slut lemnat rum för en brist af 11,470 kr. 39 öre. Å de 5 sednare anslagen uppkom under året en brist, som i Statskontorets af trycket utgifna »Kapital-konto till rikshufvud-boken för år 1887» är uppförd med 501,620 kr. 42 öre.

Under åttonde hufvudtitteln och å ordinarie stat finnas ännu två anslag, som bära här omnämnas, nemligen *förslagsanslaget* till »Lappmarks ecklesiastikverk» och anslaget till »Pedagogier och folkskolor».

Det förra anslaget, som i riksstaten för 1886 var uppfördt med 22,700 kr., ökades i riksstaten för 1887 med 32,300 och höjdes således till 55,000 kronor, hvarå enligt nämnda Kapital-konto under året uppkom en besparing af 1,773 kr. 73 öre. Af detta anslag användes omkring 9,000 kr. till aflönning af skolmästare, skollärare och kateketer; för öfrigt bestredos däraf bland annat omkostnaderna för ett lappskt småskolelärare-seminarium, för stipendier åt seminarie-elever samt för underhåll och inackordering af lappska skolarna.

Det sednare anslaget, hvarom närmare finnes meddeladt i »Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåret 1876—77» (sid. 191), och som i riksstaten för 1886 upptogs till 68,887 kr., men i riksstaten för 1887 (se »Berättelse om statens allmänna läroverk² för gossar läsåret 1887—88», sid. 38) minskades till 67,732 kr.¹), afser till aldra största delen de s. k. egentliga pedagogierna, för hvilka redogöres i sammanhang med allmänna läroverken. Det innefattar dels 62,622 kr. såsom »Anvisning i kontant», dels 5,110 såsom »Indelning och därmed jemförlig anvisning på *förslag*». De under det förra beloppet upptagna medel, som afse folkundervisningen, utgöras dels af 4,500 kr. till Sällskapet för Folkundervisningens [f. d. Vexelundervisningens] befrämjande, dels af ett antal smärre poster å tillsammans 610 kr. 56 öre till åtskilliga folkskolor (hvaribland ett par af gammalt benämns pedagogier). Det sednare beloppet afser endast folkundervisningen.

Riksstaten för 1887 upptager vidare under åttonde hufvudtitteln såsom extra ordinarie anslag till »Folkundervisningen»:

	Kronor.
1) För tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärare-seminarierna samt till arvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arvoden åt musiklärare vid dessa seminarier	33,300

¹) Denna minskning faller med 1,100 kr. på »Indelning och därmed jemförlig anvisning, på *förslag*: ersättningar» och med 55 kr. på »Anvisning i kontant» och afser uteslutande folkundervisningen.

	Kronor.
2) Till byggnad för folkskolelärarinne-seminariet i Umeå.....	35,000
3) Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel.....	15,000
Summa	83,300.

Det 1:a och det 3:e af dessa extra ordinarie anslag voro i riksstaten för 1886 uppförda till enahanda belopp (se berättelsen för år 1886, sid. 22) och beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar. Det 2:a anslaget, som likaledes beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, återfinnes äfven i riksstaten för 1886, ehuru där till ett bolopp af 40,000 kronor.

Då den ordinarie staten, såsom ofvan anmärkts, ökades med 271,200 kr., men den extra ordinarie minskades med 5,000, förete således för år 1887 de på ordinarie och extra ordinarie stat uppförda anslagen tillsammans en tillökning af 266,200 kronor.

Slutligen äro att omnämna två ordinarie anslag, som äro uppförda å riksstaten för 1887 under nionde hufvudtitteln, nemligen:

	Kronor.
1) Bidrag till folkskolelärares pensionering.....	356,500
2) Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa	63,500
Summa	420,000.

Båda dessa anslag funnos i riksstaten för 1886 på ordinarie stat och till samma belopp.

Framställningen af de ekonomiska förhållandena är egentligen härmed afslutad; men då vissa af dessa äfven äro behandlade i en annan gren af den officiella statistiken, nemligen i Statistiska Centralbyråns berättelse om kommunernas fattigvård och finanser för år 1887, måste det naturligtvis vara af intresse att äfven för detta år, likasom för de föregående, med hvarandra jämföra uppgifterna i sagde berättelse och i den nu offentliggjorda. Om de sålunda på två olika vägar erhållna uppgifterna öfverensstämma, så har man däri ett värderikt bevis på deras pålitlighet. I motsatt fall åter bör undersökas, hvarpå stridigheten kan bero, för den händelse att den icke är endast skenbar.

Jämförelsepunkterna mellan de båda berättelserna äro icke så många, som man skulle kunna förmoda. Detta beror till en stor del därpå, att i denna berättelse endast afses den del af kyrkostämmas räkenskaper, som hör under skolrådet, hvaremot i Statistiska Centralbyråns berättelse äfven afses den del, som hör under kyrkorådet. I sig sjelft skulle detta visserligen ej behöfva hindra jämförelsen, om nemligen kyrkans och skolans räkenskaper, hvilka väl i allmänhet föras skilda, äfven vore skilda i sistnämnda berättelse. Men de primäruppgifter, som i berörda hänseenden ligga till grund för densamma, utgöras icke af särskilda sammandrag för kyrkorådets och för skolrådets räkenskaper,

utan hufvudsakligen af sammanarbetade sammandrag af kyrkostämmas räkenskaper. Till följd häraf kan en jämförelse endast förekomma vid de fall, där i Statistiska Centralbyråns berättelse kyrkans och skolans medel äro skilda. — För korthetens skull är i det följande Statistiska Centralbyråns berättelse betecknad med S-C och denna berättelse med E-D.

Hvad då först statsbidragen till folkskolorna beträffar, så utgöra dessa enligt S-C för landsbyggd, köpingar och 1 stad¹⁾ 2,976,612 kr. och för 91 städer 683,741, eller tillsammans 3,660,353. Enligt E-D åter utgöra dessa bidrag för landsbyggd, köpingar och 4 städer (jfr sid. 2) 3,013,844 kr. och för 88 städer 677,240, eller tillsammans 3,691,084. Den lilla skillnaden för hela riket (mindre än 1 %) kan bero därpå, att möjligen i en del af de till Statistiska Centralbyrån insända primäruppgifterna afgifterna till folkskolelärares pensionskassa afdragits från statsbidraget, hvilket fel bör vara förebyggt vid de till Ecklesiastik-departementet insända genom den i detta hänseende lemnade särskilda föreskrift (jfr sid. 13). Vid full likhet i berörda afseende mellan de båda slagen af primäruppgifter vore tvärtom att vänta, att det totala beloppet blefve större enligt S-C, emedan där statsbidragen till *högre folkskolor* torde vara inräknade. De skiljaktigheter, som man med afseende på de särskilda länens landsbyggd finner vid jämförelse mellan S-C och E-D, bero till en del på oregelbundenheterna i rikets indelningar. De skiljaktigheter, som man med afseende på särskilda städer finner vid sådan jämförelse, bero i åtskilliga fall därpå, att i S-C uppgifterna äro gemensamma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda, såsom utgörande särskilda skoldistrikt.

Utgifterna för folkskolan äro i S-C delade i 3 poster, nemligen »hus och inventarier», »aflöning» och »öfriga». Den första, som fullkomligt motsvarar kol. 13 å Tab. 6 och 7 i E-D, upptager för landsbyggd, köpingar och 1 stad 1,275,130 kr. och för 91 städer 487,216, eller tillsammans 1,762,346. Enligt E-D åter utgör denna post för landsbyggd, köpingar och 4 städer 1,210,786 kr. och för 88 städer 426,339 eller tillsammans 1,637,125. Skillnaden för hela riket är således icke obetydlig, i det att beloppet enligt S-C öferskjuter beloppet enligt E-D med 125,221 kr. (närmare 8 %). Anledningarna till skiljaktigheten måste tills vidare lemnas därhän.

Den i S-C förekommande utgiftsposten »aflöning» kan ej omedelbart jämföras med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten, ty i S-C (se därstädes, sid. XIII) äro dit förda äfven afgifterna till folkskolelärares pensionsinrättning, hvilka däremot i E-D äro förda till »öfriga utgifter». Om man därför från det i S-C för hela riket uppförda beloppet, 7,637,221 kr., frånräknar det här ofvan (sid. 16) såsom afgifter till sagde pensionsinrättning upptagna beloppet, 185,904 kr., så återstår såsom egentlig aflöning ett belopp af 7,451,317 kronor. Enligt E-D åter utgöra utgifterna till lärares och lärarinnors aflöning

¹⁾ Skellefteå stad är med afseende på kyrkostämmas räkenskaper förd till landsbyggen.

8,293,763 kronor. Skillnaden, 842,446 kr., är visserligen ganska betydlig, men beror utan tvifvel hufvudsakligen på olika sätt att beräkna lönerna. I E-D äro nämligen däri äfven inräknade samtliga naturaprestationer (se här ofvan sid. 14), hvilka tillsammans måste uppgå till en ganska betydlig summa, då hela antalet af lärare och lärarinnor i läseämnen utgör 12,137, hvaraf 4,868 ordinarie i egentliga folkskolor. I S-C åter kunna — såsom man finner af formuläret för dithörande primäruppgifter — endast vissa af dessa naturaprestationer (hvaribland *icke* den förnämsta af dem alla, nemligen värde af bostad) vara inräknade, hvarjeme det är antagligt att i många af de primäruppgifter, som ligga till grund för S-C, kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor upptagits på sådant sätt, att denna dess natur alls icke framträd, hvadan den vid bearbetningen måst föras till »öfriga utgifter». — Att noggrannt utföra jembförelsen särskildt för landsbyggd och särskildt för städer möter bland annat den svårigheten, att berörda pensionsavgifter ej finnas sålunda fördelade. Dock bör nämnas att för städerna äro uppgifterna i S-C och E-D ej särdeles skiljaktiga. Enligt S-C utgör nemligen ifrågavarande belopp 2,155,824 kr. samt enligt E-D 2,122,342. Att skillnaden är så obetydlig, endast 33,482 kr. (1.6 %), beror i sjelfva verket på sammanträffandet af flera, i motsatta riktningar verkande omständigheter. Till att höja beloppet i S-C verkar nemligen *dels* inräknandet af pensionsavgifterna, hvilka för städerna torde (efter proportion af antalen ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolor — jfr Tab. 3) uppgå

till ungefär $\frac{1}{6}$ af hela rikssumman, således till omkring 30,000 kr., *dels* upptagandet af 3 städer (jemte åtföljande landsdelar), hvilka i E-D förts till landsbygden, och för hvilka det ifrågavarande aflöningsbeloppet enligt S-C uppgår till 7,081 kr., *dels* äfven den omständigheten att åtskilliga andra landsdelar blifvit i S-C, men icke i E-D, förda till städerna. Till att sänka beloppet i S-C verkar däremot det ofvan berörda förhållandet med naturaprestationerna, hvilket naturligtvis äfven vid städerna är af betydighet, om också mindre än vid landsbygden. För särskilda städer kunna skiljaktigheterna i åtskilliga fall till en del bero på det redan påpekade förhållandet, att i S-C uppgifterna äro gemensamma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda.

För att äfven jembföra den i S-C förekommande posten »öfriga utgifter» med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten måste man på förra stället tillägga afgifterna till folkskolelärares pensionsinrättning (se ofvan) och på sednare stället utgifterna till undervisningsmateriel (jfr S-C sid. XIII). Man erhåller sålunda för hela riket 1,912,461 kr. enligt S-C och 1,863,842 enligt E-D, således ett öfverskott af 48,619 kr. på förra stället.

Om man slutligen för hela riket jembför »Summa utgifter», så utgör denna enligt S-C 11,126,124 kr. och enligt E-D 11,794,731, eller 668,607 (6 %) mera på det sednare stället. Skiljaktigheten är således temligen betydlig, men är till största delen endast skenbar, såsom af den föregående utredningen framgår.

Stockholm den 13 April 1898.

Simon Nordström.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1. Högre folkskolor.

1:o. Lärare och lärjungar m. m. under det läseår, som slutade 1887.

1	2	3	4	5				9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23													
				Lärare.		Lärjungar.																	Nyinskrifne.	Afgångne.				Skolgången.							
				I läsesämen (ensamt eller i förening med öfningssämen).	Endast i öfningssämen.	Under 15 år.																	15 år eller däröfver.		Från den församling, där skolan är belägen.	Från andra församlingar.	Gossar.		Flickor.		Summa.	Dagar, då skolan hört vara i verksamhet.	Dagar, då undervisningen varit inställd till följd af	Frånvaro, i dagar, tillsammans för alla lärjungarne.	
						Gossar.	Flickor.																Gossar.	Flickor.			Summa.	Öfrige.	Efter godkänd afgångspröfning.	Öfrige.				annat af skolstyrelsen godkändt hinder.	Med gilligt förfall.
Län.	Församling, där skolan är belägen.					Summa.				Efter godkänd afgångspröfning.		Öfrige.																							
1	Södermanlands ...	Lilla Malma...	1	1	14	—	3	—	17	—	5	—	—	9	—	—	9	144	—	—	96	—													
2	Gottlands.....	Klinte	1	—	10	6	1	1	18	3	2	1	—	4	—	5	2	12	120	—	2	106	—												
3	Blekinge	Jemshög	1	—	15	2	—	1	18	3	3	2	1	2	1	2	1	9	120	—	—	82	14												
4	Kristianstads	Båstad	1	—	17	7	3	1	28	7	—	—	2	3	3	—	1	9	144	—	—	94	—												
5	Malmöhus	Allerum	1	1	26	16	—	—	42	21	1	9	2	—	—	7	1	19	158	—	—	782	66												
6	>	Kattarp	1	1	12	20	—	—	32	15	—	4	1	—	1	7	5	18	120	—	—	501	49												
7	>	Väsby	1	1	39	—	6	—	45	13	7	8	6	—	4	—	—	18	158	—	—	282	4												
8	Hallands	Onsala	1	—	16	—	3	—	19	8	—	—	3	1	1	—	—	5	192	—	—	187	130												
9	Göteborgs o. Bohus	Fässberg	1	3	20	—	8	—	28	11	—	—	6	—	6	—	—	12	200	2	3	313	28												
10	Vermlands	Sunne	1	—	8	—	3	—	11	8	1	2	—	—	3	—	—	5	138	—	—	19	17												
11	Vesternorrlands...	Gudmundrå...	2	1	4	—	17	—	21	8	8	6	5	—	5	—	—	16	140	—	—	43	21												
12		Summa	12	8	181	51	44	3	279	97	27	32	26	10	33	21	10	132																	

Anmärkningar.

Rad. 1: Kol. 2: Skolans namn är *Malmköpings högre folkskola*; den tillhör köpingen, icke församlingen. — Kol. 4: I slöjd. — Kol. 10 o. 11: Förutom »nägra» (3?) efter ett års bortovaro återkomne.

* 5: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.

* 6: Kol. 4: I sång.

* 7: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.

* 9: Kol. 2: Skolans namn är *Götiska förbundets högre folkskola*. — Kol. 4: En i slöjd, en i linearritning och sång samt en i frihandsteckning.

* 11: Kol. 4: I sång.

Tab. 1 (forts.). Högre folkskolor.

2:o. Omkostnader under kalenderåret 1887.

1	2	24		25		26		27		28		29		30		31		32		
		L ä r a r e s a f l ö n i n g																		
		i p e n n i n g a r .										Skollokaler		Under-		Öfriga		Summa.		
		Bidrag af församlingarna.						Bidrag af staten.				Öfriga bidrag.		och inventarier.		visningsmateriel.				omkostnader.
Kronor		öre		Kronor		öre		Kronor		öre		Kronor		öre		Kronor		öre		
1	Södermanlands ...	Lilla Malma...	300	—	1,200	—	900	—	200	—	62	—	19	90	—	—	79	43	2,161	33
2	Gottlands.....	Klinte	200	—	1,200	—	—	—	125	—	50	—	127	67	22	69	100	—	1,825	36
3	Blekinge	Jemshög	300	—	1,200	—	—	—	200	—	86	87	277	24	—	—	129	85	2,193	96
4	Kristianstads	Båstad	200	—	1,200	—	—	—	270	—	100	—	270	—	54	50	134	—	2,228	50
5	Malmöhus	Allerum	200	—	1,200	—	—	—	100	—	80	—	33	84	—	—	192	80	1,806	64
6	»	Kattarp	160	—	1,200	—	—	—	100	—	100	—	25	67	44	70	266	29	1,896	66
7	»	Väsby	220	—	1,200	—	—	—	100	—	100	—	84	36	15	—	294	91	2,014	27
8	Hallands	Onsala	200	—	1,200	—	—	—	200	—	150	—	—	—	—	—	—	—	1,750	—
9	Göteborgs o. Bohus	Fässberg	250	—	1,350	—	1,150	—	200	—	150	—	247	12	122	67	966	08	4,435	87
10	Vermlands	Sunne	300	—	1,200	—	—	—	200	—	75	—	105	—	15	80	101	65	1,997	45
11	Vesternorrlands ...	Gudmundrå...	1,000	—	1,200	—	1,000	—	—	—	—	—	85	75	267	40	58	80	3,611	95
12		Summa	3,330	—	13,350	—	2,450	—	1,695	—	953	87	1,276	55	542	76	2,323	81	25,921	99

Anmärkningar.

- Rad. 1: Kol. 24, 27—31: Af köpingen samt af elevernas inskrifningsafgifter (å 3 kr.) och månadsafgifter (å 55 öre). — Kol. 26: Af landstinget. — Kol. 24—28: Synes afse endast hufvudläraren; ingen uppgift om slöjdlärarens arvode.
- » 2: Kol. 27—31: Af donationsmedel(?).
- » 5: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4.
- » 6: Kol. 24 o. 25: Häri sånglärarens arvode 40 kr.
- » 7: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4.
- » 9: Kol. 24—28: Föreståndaren 1,800 kr. i penningar och 250 kr. in natura; slöjdläraren 700 kr. i penningar och 100 kr. in natura; läraren i linearritning och sång 125 kr.; läraren i frihandsteckning 125 kr. — Kol. 25: Deraf 150 kr. till slöjdläraren. — Kol. 26—31: 200 kr. af Mölndals by, 150 kr. (ved) af Fässbergs församling, det öfriga för det aldra mesta af Götiska förbundet och af donationsmedel. — Kol. 31: Här ingå 612 kr. 50 öre till stipendier (af donationsmedel) och 110 kr. till premier (af Götiska förbundet).
- » 11: Kol. 24—25: Förste läraren 1,800 kr. i lön och 300 kr. i hyresersättning, biträdande läraren 1,000 kr., sångläraren 100 kr. — Kol. 24 o. 29—31: Af donationsmedel (?). — Kol. 26: Af landstinget.

Tab. 2. Folkskoleväsendet år 1887

1	L ä n.	2	3	S k o l o r.												15	16		
				F o l k s k o l o r.						Mindre folkskolor.		Småskolor.		S u m m a.					
				Fasta: med		Flyttande: på				Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.	Folkskolor.	Mindre folkskolor.			Småskolor.	Summa.
				en	flere	2	3	flera	lärare eller lärarinnor.										
1	Stockholms stad.....	1	227,964	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10			
2	Stockholms län.....	113	152,136	158	14	1	1	—	78	23	137	8	174	101	145	420			
3	Uppsala ».....	86	120,129	123	5	—	—	—	35	2	96	3	128	37	99	264			
4	Södermanlands ».....	91	152,295	185	11	1	—	—	19	2	113	6	197	21	119	337			
5	Östergötlands ».....	151	266,028	220	26	28	2	—	27	11	192	49	276	38	241	555			
6	Jönköpings ».....	129	195,788	75	7	60	22	7	2	2	39	207	171	4	246	421			
7	Kronobergs ».....	80	163,724	30	1	56	39	3	—	1	13	180	129	1	193	323			
8	Kalmar ».....	105	237,950	129	12	56	11	—	17	14	100	126	208	31	226	465			
9	Gottlands ».....	84	52,105	86	2	—	—	—	4	—	42	1	88	4	43	135			
10	Blekinge ».....	38	141,778	68	12	24	1	—	12	5	57	43	105	17	100	222			
11	Kristianstads ».....	147	229,427	255	15	17	—	2	37	7	239	64	289	44	303	636			
12	Malmöhus ».....	247	360,693	363	48	—	—	—	82	2	404	4	411	84	408	903			
13	Hallands ».....	90	137,663	89	9	18	5	1	24	2	92	76	122	26	168	316			
14	Göteborgs o. Bohus ».....	94	289,195	89	32	38	14	2	21	15	119	160	175	36	279	490			
15	Elfsborgs ».....	200	279,217	195	10	50	10	1	14	3	99	234	266	17	333	616			
16	Skaraborgs ».....	216	251,801	236	14	18	—	—	7	1	247	38	268	8	285	561			
17	Vermlands ».....	91	256,255	88	11	166	25	—	8	12	39	242	290	20	281	591			
18	Örebro ».....	61	184,865	198	16	15	—	—	42	8	162	37	229	50	199	478			
19	Vestmanlands ».....	72	133,949	130	14	12	—	—	26	6	158	16	156	32	174	362			
20	Kopparbergs ».....	53	195,616	162	30	15	1	—	37	18	332	43	208	55	375	638			
21	Gefleborgs ».....	52	193,784	162	21	13	—	—	48	72	99	32	196	120	131	447			
22	Vesternorrlands ».....	67	193,837	86	4	24	8	3	20	72	45	55	125	92	100	317			
23	Jemtlands ».....	55	96,538	45	2	13	2	—	5	14	8	169	62	19	177	258			
24	Vesterbottens ».....	25	116,910	26	8	2	5	5	8	130	17	43	46	138	60	244			
25	Norrbottnens ».....	23	98,709	34	6	8	3	1	27	91	30	25	52	118	55	225			
26	Summa för hela riket	2,371	4,733,356	3,232	340	635	149	25	600	513	2,879	1,861	4,381	1,113	4,740	10,234			

skolor och lärare m. m. länsvis.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skolträdgårdar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r														
			i läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnena eller handaslöjder).														endast i öfnings- ämnena eller handaslöjder.
Egna.	Förhyrda eller hyres- fritt upplåtna.		I f o l k s k o l o r .						I mindre folkskolor.		I småskolor.		S u m m a .		Lärare.	Lärarinnor.	
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.			
		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.									Lärarinnor.
25	14	—	61	194	22	193	1	8	—	—	—	—	84	395	19	24	1
281	106	66	143	26	6	11	—	6	11	91	5	147	165	281	14	17	2
187	62	71	122	21	8	7	1	1	7	30	8	112	146	171	15	7	3
253	49	129	130	69	14	11	1	2	4	17	9	126	158	225	22	37	4
382	127	158	271	46	19	7	1	11	6	32	9	281	306	377	20	38	5
315	122	104	176	11	8	5	1	5	2	2	44	228	231	251	39	39	6
262	111	83	124	5	3	2	—	—	1	—	36	168	164	175	3	4	7
302	171	79	187	30	—	9	2	7	7	24	44	196	240	266	18	12	8
97	19	57	81	5	4	2	—	3	—	4	3	46	89	60	4	3	9
181	39	41	105	8	3	2	2	17	4	13	9	103	123	143	12	8	10
471	131	185	279	13	9	2	1	8	12	32	14	303	315	358	6	5	11
717	85	286	437	53	31	17	1	50	26	59	4	525	499	704	50	35	12
210	178	69	116	13	6	2	2	6	2	24	10	176	136	221	1	2	13
264	252	52	194	69	7	22	—	9	4	33	14	385	219	518	36	35	14
395	207	125	251	20	6	2	1	1	1	16	22	331	281	370	19	38	15
432	78	174	230	37	6	6	1	13	1	7	6	290	244	353	9	13	16
499	167	83	272	21	12	3	—	9	11	9	15	286	310	328	8	13	17
297	135	81	193	35	14	5	—	11	14	36	10	202	231	289	15	21	18
266	56	86	132	27	6	6	—	6	7	25	8	178	153	242	5	13	19
507	168	71	150	57	8	3	6	21	25	30	101	287	290	398	11	10	20
405	120	72	135	68	19	19	—	2	28	92	7	147	189	328	11	8	21
190	272	17	100	12	22	10	—	1	10	82	2	113	134	218	2	5	22
140	205	5	57	4	3	1	1	4	6	13	43	134	110	156	2	2	23
75	51	9	30	3	5	12	—	4	26	114	7	55	68	188	2	1	24
133	149	8	35	10	6	3	—	5	43	75	13	48	97	141	1	2	25
7,286	3,074	2,111	4,011	857	247	362	22	210	258	860	443	4,867	4,981	7,156	344	392	26

Tab. 3. Folkskoleväsendet år 1887: skolor och lärare m. m.

1	2	3	S k o l o r .													16				
			Städer.	Skoldistrikt.	Folkmängd vid årets slut.	F o l k s k o l o r .						Mindre folkskolor.		Småskolor.			S u m m a .			
						Fasta: med		Flyttande: på			Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.	Folkskolor.		Mindre folkskolor.	Småskolor.	Summa.	
						en	flere	2	3	flera										stationer.
lärare eller lärarinnor.																				
1:o. Landsbygd.																				
1	Stockholms län	108	141,867	155	10	1	1	—	77	23	132	8	167	100	140	407				
2	Uppsala	84	95,717	123	2	—	—	—	35	2	94	3	125	37	97	259				
3	Södermanlands	87	134,789	184	7	1	—	—	19	2	109	6	192	21	115	328				
4	Östergötlands	145	216,280	219	14	28	2	—	26	11	178	49	263	37	227	527				
5	Jönköpings	126	171,999	75	3	60	22	7	2	2	34	207	167	4	241	412				
6	Kronobergs	79	157,390	29	—	56	39	3	—	1	11	180	127	1	191	319				
7	Kalmar	100	211,017	129	4	56	11	—	17	14	87	126	200	31	213	444				
8	Gottlands	83	45,124	85	1	—	—	—	4	—	41	1	86	4	42	132				
9	Blekinge	33	111,523	68	5	24	1	—	12	5	47	43	98	17	90	205				
10	Kristianstads	144	216,325	255	12	17	—	2	37	7	235	64	286	44	299	629				
11	Malmöhus	238	260,066	359	32	—	—	—	82	2	388	4	391	84	392	867				
12	Hallands	85	119,079	84	6	18	5	1	23	2	85	76	114	25	161	300				
13	Göteborgs o. Bohus	89	180,155	84	10	38	14	2	11	15	89	160	148	26	249	423				
14	Elfsborgs	195	260,167	192	5	50	10	1	14	3	93	234	258	17	327	602				
15	Skaraborgs	210	230,381	232	9	18	—	—	7	1	235	38	259	8	273	540				
16	Vermlands	88	239,170	88	7	165	25	—	8	12	31	241	285	20	272	577				
17	Örebro	57	166,419	195	11	15	—	—	42	8	150	37	221	50	137	458				
18	Vestmanlands	68	113,970	127	6	12	—	—	26	6	145	16	145	32	161	338				
19	Kopparbergs	50	185,902	160	28	15	1	—	36	18	327	43	204	54	370	628				
20	Gefleborgs	49	162,737	158	8	13	—	—	47	72	74	32	179	119	106	404				
21	Vesternorrlands	65	177,180	85	1	24	8	3	17	72	41	55	121	89	96	306				
22	Jemtlands län	54	91,442	45	1	13	2	—	5	14	8	169	61	19	177	257				
23	Vesterbottens	24	113,859	26	5	2	5	5	8	130	15	43	43	138	58	239				
24	Norrbottnens	20	91,317	32	3	8	3	1	26	91	27	25	47	117	52	216				
25	Summa	2,231	3,893,875	3,189	190	634	149	25	581	513	2,676	1,860	4,187	1,094	4,536	9,817				
2:o. Städer.																				
26	Stockholms stad	1	227,964	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10				
27	Stockholms län	5	10,269	3	4	—	—	—	1	—	5	—	7	1	5	13				
28	Uppsala	2	24,412	—	3	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	5				
29	Södermanlands	4	17,506	1	4	—	—	—	—	—	4	—	5	—	4	9				
30	Östergötlands	6	49,748	1	12	—	—	—	1	—	14	—	13	1	14	28				
31	Jönköpings	3	23,789	—	4	—	—	—	—	—	5	—	4	—	5	9				
32	Kronobergs	1	6,334	1	1	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	4				
33	Kalmar	5	26,933	—	8	—	—	—	—	—	13	—	8	—	13	21				
34	Gottlands	1	6,981	1	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	3				
35	Blekinge	5	30,255	—	7	—	—	—	—	—	10	—	7	—	10	17				
36	Kristianstads	3	13,102	—	3	—	—	—	—	—	4	—	3	—	4	7				
37	Malmöhus	9	100,627	4	16	—	—	—	—	—	16	—	20	—	16	36				
38	Hallands	5	18,584	5	3	—	—	—	1	—	7	—	8	1	7	16				
39	Göteborgs o. Bohus	5	109,040	5	22	—	—	—	10	—	30	—	27	10	30	67				
40	Elfsborgs	5	19,050	3	5	—	—	—	—	—	6	—	8	—	6	14				
41	Skaraborgs	6	21,420	4	5	—	—	—	—	—	12	—	9	—	12	21				
42	Vermlands	3	17,085	—	4	1	—	—	—	—	8	1	5	—	9	14				
43	Örebro	4	18,446	3	5	—	—	—	—	—	12	—	8	—	12	20				
44	Vestmanlands	4	19,979	3	8	—	—	—	—	—	13	—	11	—	13	24				
45	Kopparbergs	3	9,714	2	2	—	—	—	1	—	5	—	4	1	5	10				
46	Gefleborgs	3	36,047	4	13	—	—	—	1	—	25	—	17	1	25	43				
47	Vesternorrlands	2	16,657	1	3	—	—	—	3	—	4	—	4	3	4	11				
48	Jemtlands	1	5,096	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1				
49	Vesterbottens	1	3,051	—	3	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	5				
50	Norrbottnens	3	7,392	2	3	—	—	—	1	—	3	—	5	1	3	9				
51	Summa	90	839,481	43	150	1	—	—	19	—	203	1	194	19	204	417				

Anm. Af skäl, som i texten äro angifna, hafva 4 städer (Sigtuna, Mariefred, Torshälla och Skellefteå) samt delar af 2 (Kristianstad och Sala)

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skolträdgårdar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r														endast i öfnings- ämnen eller handaslöjder.	
			i läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder).															
Egna.	Förhyrda eller hyres- fritt upplåtna.		I folkskolor.						I mindre folkskolor.		I småskolor.		Summa.					
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.		
		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.			
275	103	66	138	22	4	9	—	5	11	90	5	137	158	263	13	15	1	
178	57	69	107	8	6	5	—	1	7	30	8	91	128	135	13	3	2	
244	47	127	120	58	11	9	1	1	4	17	9	109	145	194	19	31	3	
365	123	153	241	18	13	3	1	7	6	31	9	225	270	284	15	12	4	
311	117	102	163	2	4	—	1	3	2	2	43	200	213	207	36	32	5	
261	108	83	122	3	3	—	—	—	1	—	35	153	161	161	3	3	6	
294	168	76	172	21	—	8	2	2	7	24	44	172	225	227	15	7	7	
96	10	57	79	5	1	2	—	—	—	4	3	39	83	50	4	2	8	
169	37	40	91	4	3	1	—	4	4	13	9	83	107	105	8	1	9	
467	131	185	273	9	7	1	1	6	12	32	14	291	307	339	3	5	10	
685	80	283	374	7	18	3	1	22	26	59	4	405	423	496	38	17	11	
199	173	67	105	5	5	—	2	4	2	23	10	152	124	184	1	1	12	
236	240	51	130	23	5	7	—	9	4	22	13	252	152	313	5	17	13	
387	207	124	244	11	4	2	1	1	1	16	22	310	272	340	10	30	14	
418	76	171	223	28	5	4	1	9	1	7	6	269	236	317	7	9	16	
493	163	81	262	13	11	2	—	7	11	9	15	263	299	294	4	7	16	
285	132	78	180	27	14	5	—	6	14	36	10	183	218	257	10	17	17	
249	55	80	118	21	6	4	—	2	7	25	8	156	139	208	3	7	18	
500	166	69	145	53	8	3	6	18	25	29	101	277	285	380	11	7	19	
383	113	69	122	48	15	5	—	—	28	91	7	106	172	250	8	2	20	
182	268	17	92	10	14	6	—	—	10	79	2	98	118	193	1	2	21	
139	205	5	55	2	3	1	1	—	6	13	43	134	108	150	2	2	22	
73	49	9	30	2	4	8	—	4	26	114	7	51	67	179	2	—	23	
128	146	7	32	8	5	3	—	3	43	74	12	40	92	128	—	1	24	
7,017	2,974	2,069	3,618	408	169	91	18	114	258	840	439	4,201	4,502	5,654	231	230	25	
25	14	—	61	194	22	193	1	8	—	—	—	—	84	395	19	24	26	
6	3	—	5	4	2	2	—	1	—	1	—	10	7	18	1	2	27	
9	5	2	15	13	2	2	1	—	—	—	—	21	13	36	2	4	28	
9	2	2	10	11	3	2	—	1	—	—	—	17	13	31	3	6	29	
17	4	5	30	28	6	4	—	4	—	1	—	56	36	93	5	26	30	
4	5	2	13	9	4	5	—	2	—	—	1	28	18	44	3	7	31	
1	3	—	2	2	—	2	—	—	—	—	1	10	3	14	—	1	32	
8	3	3	15	9	—	1	—	5	—	—	—	24	15	39	3	5	33	
1	9	—	2	—	3	—	—	3	—	—	—	7	5	10	—	1	34	
12	2	1	14	4	—	1	2	13	—	—	—	20	16	38	4	7	35	
4	—	—	6	4	2	1	—	2	—	—	—	12	8	19	3	—	36	
32	5	3	63	46	13	14	—	28	—	—	—	120	76	208	12	18	37	
11	5	2	11	8	1	2	—	2	—	1	—	24	12	37	—	1	38	
28	12	1	64	46	2	15	—	—	—	11	1	133	67	205	31	18	39	
8	—	1	7	9	2	—	—	—	—	—	—	21	9	30	9	8	40	
14	2	3	7	9	1	2	—	4	—	—	—	21	8	36	2	4	41	
6	4	2	10	8	1	1	—	2	—	—	—	23	11	34	4	6	42	
12	3	3	13	8	—	—	—	5	—	—	—	19	13	32	5	4	43	
17	1	6	14	6	—	2	—	4	—	—	—	22	14	34	2	6	44	
7	2	2	5	4	—	—	—	3	—	1	—	10	5	18	—	3	45	
22	7	3	13	20	4	14	—	2	—	1	—	41	17	78	3	6	46	
8	4	—	8	2	8	4	—	1	—	3	—	15	16	25	1	3	47	
1	—	—	2	2	—	—	—	4	—	—	—	—	2	6	—	—	48	
2	2	—	—	1	1	4	—	—	—	—	—	4	1	9	—	1	49	
5	3	1	3	2	1	—	—	2	—	1	1	8	5	13	1	1	50	
269	100	42	393	449	78	271	4	96	—	20	4	666	479	1,502	113	162	51	

Förts till landsbygden, hvaremot delar af landsbygden blifvit förda på 5 andra städer (Vaxholm, Vadstena, Visby, Skara och Falköping).

Tab. 4. Folkskoleväsendet år 1887:

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L ä n.		B a r n a f 7 — 1 4										
		s o m u n d e r å r e t u n d e r .										
		s i n a e g n a d i s t r i k t s						s a m t l i g a f ö r e n ä m n d a		s k o l o r a f f ö r e n ä m n d a a r t e r u t o m d e s s e g n a d i s t r i k t .	s a m t l i g a f o l k s k o l o r , m i n d r e d e o . s m å s k o l o r (S u m m a a f k o l . 8 — 1 0) .	h ö g r e f o l k s k o l o r .
		fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande			
folkskolor.		mindre folkskolor.		småskolor.		skolor.						
1	Stockholms stad.....	16,771	—	—	—	—	—	16,771	—	257	17,028	—
2	Stockholms län.....	10,085	87	2,809	983	4,475	340	17,369	1,410	572	19,351	—
3	Uppsala ».....	9,084	—	1,069	110	3,836	95	13,989	205	606	14,800	—
4	Södermanlands ».....	15,247	54	637	116	4,273	277	20,157	447	771	21,375	7
5	Östergötlands ».....	20,492	2,193	1,204	597	7,440	1,868	29,136	4,658	1,372	35,166	—
6	Jönköpings ».....	7,435	8,411	127	152	2,186	8,672	9,748	17,235	407	27,390	—
7	Kronobergs ».....	2,877	10,571	—	68	927	10,452	3,804	21,091	136	25,031	1
8	Kalmar ».....	13,632	6,160	916	888	4,910	7,924	19,458	14,972	568	34,998	—
9	Gottlands ».....	4,617	—	149	—	1,365	55	6,131	55	237	6,423	14
10	Blekinge ».....	8,612	2,843	812	426	3,591	3,525	13,015	6,794	298	20,107	18
11	Kristianstads ».....	20,554	1,678	1,961	332	7,352	2,545	29,867	4,555	478	34,900	20
12	Malmöhus ».....	35,602	—	2,972	72	12,308	124	50,882	196	1,329	52,407	90
13	Hallands ».....	9,088	2,033	1,264	86	4,090	3,326	14,442	5,445	324	20,211	16
14	Göteborgs o. Bohus ».....	15,883	4,936	948	700	6,613	7,371	23,444	13,007	596	37,047	20
15	Elfsborgs ».....	16,951	5,164	713	196	4,630	11,101	22,294	16,461	668	39,423	—
16	Skaraborgs ».....	20,961	1,633	338	41	9,703	1,713	31,002	3,392	813	35,207	—
17	Vermlands ».....	9,244	15,256	299	616	1,965	11,179	11,508	27,051	619	39,178	12
18	Örebro ».....	16,566	1,287	1,596	279	5,786	1,566	23,948	3,132	801	27,881	—
19	Vestmanlands ».....	10,771	790	665	200	4,601	596	16,037	1,586	402	18,025	1
20	Kopparbergs ».....	14,143	1,003	1,142	558	9,457	1,464	24,742	3,025	383	28,150	—
21	Gefleborgs ».....	13,969	782	2,023	3,172	4,676	1,459	20,668	5,413	443	26,524	—
22	Vesternorrlands ».....	7,231	2,826	726	5,468	2,800	3,621	10,757	11,915	349	23,021	3
23	Jemtlands ».....	2,606	856	159	631	311	7,377	3,076	8,864	89	12,029	—
24	Vesterbottens ».....	1,658	1,081	695	7,817	590	2,033	2,943	10,931	72	13,946	—
25	Norrbottnens ».....	1,891	748	1,341	4,735	1,544	1,098	4,776	6,581	19	11,376	—
26	Summa för hela riket	305,970	70,397	24,565	28,243	109,429	89,781	439,964	188,421	12,609	640,994	202

lärjungar länsvis.

å r s å l d e r ,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folksko or, mindre folkskolor och små- skolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skolldern.	
v i s a t s i			som under året åt- nuttit undervisning (Summa af kol. 11—15).	som under året ej åtnjuttit undervisning					om hvilka uppgifter saknas.	Gossar.	Flickor.	Summa.		
allmänna läroverk och specialskolor.	enskilda skolor.	hemmen.		efter inhemtande af folkskolans minnikurs.	efter godkänd afgångsprövning.	till följd af sjukdom eller naturfel.	af annan anledning.	Summa.						
1,721	3,402	333	22,484	204	295	73	953	1,525	210	12,082	12,137	24,219	17,400	1
268	454	1,418	21,491	300	681	114	547	1,642	316	11,910	11,539	23,449	19,853	2
309	558	733	16,400	176	464	102	470	1,212	248	9,082	8,778	17,860	15,393	3
443	271	861	22,957	146	422	126	345	1,039	333	12,361	11,968	24,329	22,311	4
655	1,022	1,806	38,649	513	1,605	293	855	3,266	619	21,586	20,948	42,534	36,520	5
434	431	676	28,931	259	1,136	107	376	1,878	188	15,697	15,300	30,997	28,442	6
181	139	725	26,077	132	850	106	123	1,211	55	13,971	13,372	27,343	26,155	7
567	933	1,692	38,190	516	1,284	255	691	2,746	528	21,318	20,146	41,464	36,835	8
177	164	143	6,921	194	285	36	130	645	67	3,867	3,766	7,633	6,884	9
584	927	1,612	23,248	177	199	132	407	915	233	12,453	11,943	24,396	21,149	10
253	728	477	36,378	97	229	118	93	537	176	18,754	18,337	37,091	38,112	11
1,376	1,965	615	56,453	295	934	203	204	1,636	558	29,873	28,774	58,647	57,746	12
239	385	475	21,326	216	551	133	239	1,139	224	11,442	11,247	22,689	21,035	13
934	2,319	333	40,653	294	1,052	139	306	1,791	132	21,584	20,992	42,576	39,528	14
396	555	1,284	41,658	305	975	222	932	2,434	634	22,665	22,061	44,726	42,529	15
672	323	2,089	38,291	332	1,302	166	470	2,270	323	20,775	20,109	40,884	36,942	16
526	341	783	40,840	136	540	270	634	1,580	742	21,749	21,413	43,162	42,818	17
342	399	602	29,224	291	997	177	863	2,328	335	16,256	15,631	31,887	29,703	18
368	344	458	19,196	165	384	86	241	876	241	10,199	10,114	20,313	19,021	19
205	387	595	29,337	119	289	170	520	1,098	316	15,438	15,313	30,751	30,105	20
443	528	859	28,354	284	763	133	834	2,014	446	15,612	15,202	30,814	27,861	21
499	546	6,010	30,079	371	287	120	176	954	646	15,818	15,861	31,679	25,766	22
207	203	1,157	13,596	33	59	108	343	543	306	7,394	7,051	14,445	14,274	23
151	79	6,249	20,425	181	63	133	39	466	158	10,724	10,325	21,049	16,396	24
174	229	4,958	16,737	429	70	111	209	819	164	8,971	8,749	17,720	12,812	25
12,124	17,632	36,943	707,895	6,165	15,716	3,683	11,000	36,564	8,198	381,581	371,076	752,657	685,590	26

Tab. 5. Folkskoleväsendet år 1887: lärjungar

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B a r n a f 7 — 14												
s o m u n d e r å r e t u n d e r												
L ä n .	s i n a e g n a d i s t r i k t s						samtliga förenämnda		skolor af förenämnda arter utom deras egna distrikt.	samtliga folkskolor, mindre d. o. o. småskolor (Summa af kol. 8—10).	högre folkskolor.	
	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande				
	folkskolor.		mindre folkskolor.		småskolor.		skolor.					
1:o. Landsbyggd.												
1	Stockholms län	9,405	87	2,769	983	4,050	340	16,224	1,410	535	18,169	—
2	Uppsala »	7,589	—	1,069	110	3,137	95	11,795	205	475	12,475	—
3	Södermanlands »	13,931	54	637	116	3,735	277	18,303	447	626	19,376	7
4	Östergötlands »	16,862	2,193	1,179	597	5,833	1,868	23,874	4,658	1,149	29,681	—
5	Jönköpings »	5,879	8,411	127	152	1,224	8,672	7,230	17,235	288	24,753	—
6	Kronobergs »	2,505	10,571	—	68	525	10,452	3,030	21,091	106	24,227	1
7	Kalmar »	11,658	6,160	916	888	4,002	7,924	16,576	14,972	485	32,033	—
8	Götlands »	4,264	—	149	—	1,068	55	5,481	55	200	5,736	14
9	Blekinge »	6,966	2,843	812	426	2,752	3,525	10,530	6,794	263	17,587	18
10	Kristianstads »	19,856	1,678	1,961	332	6,961	2,545	28,778	4,555	443	33,776	20
11	Malmöhus »	26,898	—	2,972	72	9,317	124	39,187	196	1,076	40,459	90
12	Hallands »	7,879	2,033	1,190	86	3,184	3,326	12,253	5,445	270	17,968	16
13	Göteborgs o. Bohus »	8,403	4,936	497	700	3,557	7,371	12,457	13,007	254	25,718	20
14	Elfsborgs »	15,945	5,164	713	196	3,805	11,101	20,463	16,461	562	37,486	—
15	Skaraborgs »	19,627	1,638	338	41	8,949	1,713	28,914	3,392	736	33,042	—
16	Vermlands »	8,100	15,223	299	616	1,325	11,146	9,724	26,985	524	37,233	12
17	Örebro »	15,296	1,287	1,596	279	5,157	1,566	22,049	3,132	674	25,855	—
18	Vestmanlands »	9,351	790	665	200	3,905	596	13,921	1,586	350	15,857	1
19	Kopparbergs »	13,488	1,003	1,110	558	9,122	1,464	23,720	3,025	351	27,096	—
20	Gelleborgs »	11,466	782	1,992	3,172	3,003	1,459	16,461	5,413	276	22,150	—
21	Vesternorrlands »	6,290	2,826	624	5,468	2,303	3,621	9,217	11,915	240	21,372	3
22	Jemtlands »	2,199	856	159	631	311	7,377	2,669	8,864	89	11,622	—
23	Vesterbottens »	1,490	1,081	695	7,817	504	2,033	2,689	10,931	63	13,683	—
24	Norrbottens »	1,560	748	1,297	4,735	1,234	1,098	4,091	6,581	19	10,691	—
25	Summa	246,907	70,364	23,766	23,243	88,963	89,748	359,636	188,355	10,054	558,045	202
2:o. Städer.												
26	Stockholms stad	16,771	—	—	—	—	—	16,771	—	257	17,028	—
27	Stockholms län	680	—	40	—	425	—	1,145	—	37	1,182	—
28	Uppsala »	1,495	—	—	—	699	—	2,194	—	131	2,325	—
29	Södermanlands »	1,316	—	—	—	538	—	1,854	—	145	1,999	—
30	Östergötlands »	3,630	—	25	—	1,607	—	5,262	—	223	5,485	—
31	Jönköpings »	1,556	—	—	—	962	—	2,518	—	119	2,637	—
32	Kronobergs »	372	—	—	—	402	—	774	—	30	804	—
33	Kalmar »	1,974	—	—	—	908	—	2,882	—	83	2,965	—
34	Götlands »	353	—	—	—	297	—	650	—	37	687	—
35	Blekinge »	1,646	—	—	—	839	—	2,485	—	35	2,520	—
36	Kristianstads »	698	—	—	—	391	—	1,089	—	35	1,124	—
37	Malmöhus »	8,704	—	—	—	2,991	—	11,695	—	253	11,948	—
38	Hallands »	1,209	—	74	—	906	—	2,189	—	54	2,243	—
39	Göteborgs o. Bohus »	7,480	—	451	—	3,056	—	10,987	—	342	11,329	—
40	Elfsborgs »	1,006	—	—	—	825	—	1,831	—	106	1,937	—
41	Skaraborgs »	1,334	—	—	—	754	—	2,088	—	77	2,165	—
42	Vermlands »	1,144	33	—	—	640	33	1,784	66	95	1,945	—
43	Örebro »	1,270	—	—	—	629	—	1,899	—	127	2,026	—
44	Vestmanlands »	1,420	—	—	—	696	—	2,116	—	52	2,168	—
45	Kopparbergs »	655	—	32	—	335	—	1,022	—	32	1,054	—
46	Gelleborgs »	2,503	—	31	—	1,673	—	4,207	—	167	4,374	—
47	Vesternorrlands »	941	—	102	—	497	—	1,540	—	109	1,649	—
48	Jemtlands »	407	—	—	—	—	—	407	—	—	407	—
49	Vesterbottens »	168	—	—	—	86	—	254	—	—	263	—
50	Norrbottens »	331	—	44	—	310	—	685	—	9	685	—
51	Summa	59,063	33	799	—	20,466	33	80,328	66	2,555	82,949	—

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

å r s å l d e r ,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folkskolor, mindre folkskolor och småskolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skolländern.	
v i s a t s i			som under året ej åtnjutit undervisning					om hvilka nyupgifter saknas.		Gossar.	Flickor.	Summa.		
allmänna läroverk och specialskolor.	enskilda skolor.	hemmen.	af folkskolans minifikturs.	efter godkänd afgåfsepröfning.	ill följd af sjukdom eller naturfel.	af annan anledning.	Summa.							
			som under året åtnjutit undervisning (Summa af kol. 11—15).											
178	375	1,356	20,078	289	644	110	533	1,576	287	11,160	10,781	21,941	18,637	1
95	92	650	13,312	160	407	84	449	1,100	215	7,483	7,144	14,627	12,905	2
153	175	841	20,552	134	376	122	292	924	278	11,073	10,681	21,754	20,194	3
223	345	1,615	31,864	458	1,380	259	760	2,857	509	17,909	17,321	35,230	30,926	4
141	212	623	25,729	230	865	91	210	1,396	50	13,741	13,434	27,175	25,823	5
81	94	680	25,083	132	846	102	123	1,203	55	13,468	12,873	26,341	25,326	6
208	372	1,672	34,285	455	1,183	238	586	2,462	345	19,120	17,972	37,092	33,679	7
48	95	133	6,026	138	271	28	126	563	64	3,385	3,268	6,653	6,159	8
89	287	1,175	19,156	130	111	118	390	749	184	10,263	9,826	20,089	18,349	9
91	354	457	34,698	51	184	113	85	433	129	17,867	17,393	35,260	36,808	10
264	293	493	41,599	199	408	135	100	842	200	21,818	20,823	42,641	44,419	11
56	99	398	18,537	164	447	120	205	936	217	9,903	9,787	19,690	18,723	12
86	155	261	26,240	232	562	96	248	1,138	104	13,914	13,568	27,482	27,309	13
141	370	1,221	39,218	235	940	205	850	2,230	618	21,309	20,757	42,066	40,479	14
230	176	1,962	35,410	316	1,233	158	436	2,143	277	19,189	18,641	37,830	34,655	15
189	120	714	38,268	129	533	250	555	1,467	637	20,393	19,979	40,372	40,658	16
141	185	554	26,735	280	943	171	859	2,253	228	14,915	14,301	29,216	27,700	17
131	154	424	16,567	165	324	77	214	780	231	8,835	8,743	17,578	16,762	18
104	186	592	27,978	119	285	161	489	1,054	295	14,729	14,598	29,327	29,000	19
134	148	798	23,230	242	681	113	571	1,607	347	12,803	12,381	25,184	23,427	20
176	469	5,918	27,938	335	252	99	132	818	581	14,663	14,674	29,337	23,980	21
47	146	1,157	12,972	33	57	106	343	539	245	7,065	6,691	13,756	13,848	22
72	79	6,230	20,064	181	46	180	39	446	153	10,526	10,137	20,663	16,129	23
53	71	4,863	15,678	414	55	101	147	717	160	8,337	8,218	16,555	12,089	24
3,131	5,052	34,787	601,217	5,221	13,033	3,237	8,742	30,233	6,409	323,868	313,991	637,859	597,989	25
1,721	3,402	333	22,484	204	295	73	953	1,525	210	12,082	12,137	24,219	17,400	26
90	79	62	1,413	11	37	4	14	66	29	750	758	1,508	1,216	27
214	466	83	3,088	16	57	18	21	112	33	1,599	1,634	3,233	2,488	28
290	96	20	2,405	12	46	4	53	115	55	1,288	1,287	2,575	2,117	29
432	677	191	6,785	55	225	34	95	409	110	3,677	3,627	7,304	5,594	30
293	219	53	3,202	29	271	16	166	482	138	1,956	1,866	3,822	2,614	31
100	45	45	994	—	4	4	—	8	—	503	499	1,002	829	32
359	561	20	3,905	61	101	17	105	234	183	2,198	2,174	4,372	3,156	33
129	69	10	895	56	14	8	4	82	3	482	498	980	725	34
495	640	437	4,092	47	88	14	17	166	49	2,190	2,117	4,307	2,800	35
162	374	20	1,680	46	45	5	8	104	47	887	944	1,831	1,304	36
1,112	1,672	122	14,854	96	526	68	104	794	358	8,055	7,951	16,006	13,327	37
183	286	77	2,789	52	104	13	34	203	7	1,539	1,460	2,999	2,312	38
848	2,164	72	14,413	62	490	43	58	653	28	7,670	7,424	15,094	12,219	39
255	185	63	2,440	70	35	17	82	204	16	1,356	1,304	2,660	2,050	40
442	147	127	2,881	16	69	8	34	127	46	1,586	1,468	3,054	2,287	41
337	221	69	2,572	7	7	20	79	113	105	1,356	1,434	2,790	2,160	42
201	214	48	2,489	11	54	6	4	75	107	1,341	1,330	2,671	2,003	43
237	190	34	2,629	—	60	9	27	96	10	1,364	1,371	2,735	2,259	44
101	201	3	1,359	—	4	9	31	44	21	709	715	1,424	1,105	45
309	380	61	5,124	42	82	20	263	407	99	2,809	2,821	5,630	4,434	46
323	77	92	2,141	36	35	21	44	136	65	1,155	1,187	2,342	1,786	47
160	57	—	624	—	2	2	—	4	61	329	360	689	426	48
79	—	19	361	—	15	3	—	20	5	198	188	386	267	49
121	158	95	1,059	15	17	10	62	102	4	634	531	1,165	723	50
8,993	12,580	2,156	106,678	944	2,683	446	2,258	6,331	1,789	57,713	57,085	114,798	87,601	51

Tab. 6. Folkskoleväsendet år 1887:

1		2		3		4		5		6		7		8		9	
L ä n.		D e b e t.															
		Tillgångar vid årets början.		I n k o m s t e r.												Skuld vid årets slut.	
				Räntor, arrenden o. d.		B i d r a g a f						Öfriga inkomster.		Summa inkomster.			
						Skoldistriktet.		Staten.		Landsting, hushållnings- sällskap eller andra skoldistrikt.							
		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1	Stockholms stad.....	231,557	48	21,708	68	828,510	11	203,804	77	—	—	88,891	37	1,142,914	93	1,255,174	67
2	Stockholms län.....	320,204	20	13,457	91	267,000	46	131,651	84	2,366	48	19,505	48	433,982	17	502,853	71
3	Uppsala ».....	337,438	03	16,637	01	232,397	70	101,744	80	2,668	31	7,868	30	361,316	12	477,373	79
4	Södermanlands ».....	523,779	94	28,062	03	230,133	06	133,390	59	6,357	85	15,838	88	413,782	41	419,782	56
5	Östergötlands ».....	502,915	22	26,173	91	450,400	70	220,756	60	8,318	02	23,219	49	728,868	72	839,749	09
6	Jönköpings ».....	257,278	02	16,408	47	201,390	59	140,375	42	5,560	69	4,403	49	368,138	66	292,867	96
7	Kronobergs ».....	141,526	58	8,230	29	117,674	67	96,500	29	1,280	—	3,231	26	226,916	51	38,730	52
8	Kalmar ».....	143,816	38	6,357	62	236,905	54	156,426	99	5,183	61	6,739	76	411,613	52	309,750	48
9	Gottlands ».....	41,248	18	1,726	85	79,285	43	51,508	59	1,228	—	8,080	77	141,829	64	42,299	70
10	Blekinge ».....	140,120	72	5,314	93	156,215	17	76,990	10	3,238	43	8,758	40	250,517	03	247,626	73
11	Kristianstads ».....	257,228	64	13,784	55	382,273	92	197,109	03	840	19	32,386	77	626,394	46	391,614	29
12	Malmöhus ».....	268,790	83	14,100	95	873,487	05	355,938	68	6,140	14	37,390	81	1,287,057	63	1,120,994	44
13	Hallands ».....	149,325	37	8,090	62	178,162	69	101,131	14	557	30	14,706	56	302,648	31	248,813	75
14	Göteborgs o. Bohus ».....	255,934	37	12,112	07	621,744	17	219,495	54	10,940	63	17,169	99	881,462	40	176,742	12
15	Elfsborgs ».....	306,694	35	14,114	45	282,931	53	205,104	72	8,634	50	12,891	27	523,676	47	301,796	17
16	Skaraborgs ».....	338,260	81	16,013	05	290,505	65	190,744	22	2,251	01	15,040	83	514,554	76	268,767	40
17	Vermlands ».....	244,772	77	13,203	95	308,852	41	214,929	55	1,225	—	11,238	16	549,449	07	174,027	33
18	Örebro ».....	291,859	16	14,958	66	333,617	88	162,567	25	4,980	50	5,543	52	521,667	81	315,030	50
19	Vestmanlands ».....	223,211	94	11,174	29	246,022	75	118,615	21	2,914	87	12,478	86	391,205	98	381,258	04
20	Kopparbergs ».....	134,844	16	5,866	88	297,293	33	183,297	77	3,130	28	81,534	90	571,123	16	352,855	63
21	Gefleborgs ».....	278,548	07	11,548	80	378,588	65	156,066	60	7,181	04	13,114	41	566,499	50	379,231	01
22	Vesternorrlands ».....	204,901	66	8,845	81	254,387	94	97,210	83	1,350	—	7,096	80	368,891	38	196,096	15
23	Jemtlands ».....	103,172	64	4,747	12	116,912	94	67,605	59	875	—	10,270	36	200,411	01	35,052	29
24	Vesterbottens ».....	91,783	46	4,639	17	76,685	07	49,725	89	240	—	3,593	73	134,883	86	17,908	37
25	Norrbottnens ».....	20,973	—	873	55	70,711	32	58,391	71	150	—	8,439	55	138,566	13	33,792	60
26	Summa för hela riket	5,810,185	98	298,151	62	7,512,090	73	3,691,083	72	87,611	85	469,433	72	12,058,371	64	8,820,189	30

ekonomiska förhållanden länsvis.

10		11		12		13		14		15		16		17		18		Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet.
S:a Debet. (Summa af kol. 2, 8 och 9.)		K r e d i t.																
S:a Kredit. (Summa af kol. 11, 16 och 17.)		U t g i f t e r.														Tillgångar vid årets slut.		
		Skuld vid årets början.		Till lärares och lärarinnors aföning.		Till skollokaler och inventarier.		Till undervisnings- materiel.		Öfriga utgifter.		Summa utgifter.						
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	
2,629,647	08	1,253,241	78	653,278	—	186,635	74	20,231	90	241,634	21	1,101,779	85	274,625	45	145,384	89	1
1,257,040	08	503,584	44	289,374	99	87,089	46	9,887	97	55,192	22	441,544	64	311,911	—	204,378	88	2
1,176,127	94	485,430	—	234,552	66	54,989	82	6,827	95	60,720	98	357,091	41	333,606	53	231,770	72	3
1,357,344	91	429,553	95	289,652	28	51,285	05	10,033	50	51,983	39	402,954	22	524,836	74	424,326	01	4
2,071,533	03	849,102	04	507,285	86	80,372	53	11,802	25	117,942	89	717,403	53	505,027	46	385,724	32	5
918,284	64	303,241	54	275,065	14	43,665	11	6,035	06	42,598	55	367,363	86	247,679	24	138,413	30	6
407,173	61	35,229	55	180,322	74	22,057	75	3,617	62	19,170	24	225,168	35	146,775	71	71,048	68	7
865,180	38	299,731	39	315,383	43	45,287	45	6,596	87	49,343	10	416,610	85	148,838	14	85,547	82	8
225,377	52	35,956	56	102,255	44	29,641	91	2,756	27	16,447	91	151,101	53	38,319	43	18,524	56	9
638,264	48	249,047	04	174,875	14	33,119	39	4,657	75	39,332	67	251,984	95	137,232	49	40,396	20	10
1,275,237	39	411,464	07	428,127	88	70,899	08	8,960	—	95,328	86	603,315	82	260,457	50	146,248	05	11
2,676,842	90	1,151,777	76	856,503	75	135,107	23	23,228	86	219,696	32	1,234,536	16	290,528	98	146,102	02	12
700,787	43	239,539	91	208,525	45	48,685	17	5,566	—	37,881	96	300,658	58	160,588	94	118,909	83	13
1,314,138	89	173,940	—	602,009	43	164,513	24	19,583	44	105,694	10	891,800	21	248,398	68	161,232	99	14
1,132,166	99	311,517	46	395,003	62	53,070	20	8,083	24	56,546	72	512,703	78	307,945	75	214,786	94	15
1,121,532	97	288,100	65	377,810	76	48,034	88	6,713	83	56,379	30	488,933	77	344,543	55	291,693	54	16
968,249	17	159,030	50	423,226	82	59,803	12	12,150	94	47,045	60	542,226	48	266,992	19	177,507	—	17
1,123,557	47	321,602	70	359,168	76	82,925	98	9,457	24	53,945	88	505,497	86	301,456	91	231,681	35	18
995,675	96	389,763	30	260,546	90	53,561	19	6,963	53	59,502	97	380,574	59	225,333	07	160,055	44	19
1,058,322	95	373,265	38	376,632	44	48,303	46	8,156	—	63,171	07	496,262	97	189,294	60	127,664	91	20
1,224,278	58	363,161	13	381,549	03	102,619	32	8,887	—	74,166	37	567,221	72	293,895	73	177,411	05	21
769,889	19	176,021	47	240,500	95	74,443	84	8,134	57	43,932	14	367,011	50	226,856	22	129,622	69	22
338,635	94	37,261	62	137,408	72	36,153	01	4,107	73	15,103	36	192,772	82	108,601	50	35,087	82	23
244,575	69	11,806	65	110,330	06	17,384	82	3,299	92	7,949	04	139,463	84	93,305	20	38,431	84	24
193,331	73	36,278	72	113,372	90	7,476	54	4,401	68	12,991	21	138,742	33	18,310	68	3,794	61	25
26,688,746	92	8,888,649	61	8,293,763	15	1,637,125	29	220,141	12	1,643,701	06	11,794,730	62	6,005,366	69	3,905,745	46	26

Tab. 7. Folkskoleväsendet år 1887: ekonomiska förhållanden

1		2		3		4		5		6		7		8		9			
L ä n.		D e b e t.																	
		Tillgångar vid årets början.		I n k o m s t e r.														Skuld vid årets slut.	
				B i d r a g a f						Öfriga inkomster.		Summa inkomster.							
				Räntor, arrenden o. d.		Skoldistriktet.		Staten.						Landsting, hushållnings- sällskap eller andra skoldistrikt.					
I.o. Landsbyggd.		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre		
1	Stockholms län	290,844	80	12,270	67	241,523	29	123,510	16	2,336	48	18,717	64	398,358	24	398,020	54		
2	Uppsala »	243,505	29	10,792	80	147,722	70	84,194	76	2,358	31	7,189	83	252,258	40	223,603	95		
3	Södermanlands »	452,143	35	23,833	99	187,432	65	118,109	81	5,607	85	15,452	19	350,436	49	325,186	29		
4	Östergötlands »	444,622	86	23,397	53	279,749	31	180,688	46	7,918	02	14,465	75	506,219	07	380,248	94		
5	Jönköpings »	165,968	66	8,967	92	151,232	10	120,792	05	4,303	69	4,373	69	289,669	45	162,967	96		
6	Kronobergs »	116,681	65	6,679	29	105,174	67	90,716	95	1,280	—	2,988	76	206,839	67	38,163	36		
7	Kalmar »	125,984	11	5,386	43	192,097	76	138,960	28	4,883	61	5,979	96	347,308	04	218,604	14		
8	Gottlands »	40,749	32	1,705	57	6,188	80	47,875	22	1,228	—	8,080	77	127,078	36	42,062	42		
9	Blekinge »	41,961	02	1,358	04	102,229	16	63,048	34	2,963	43	7,652	58	177,251	55	118,970	26		
10	Kristianstads »	214,710	02	11,455	61	351,215	45	188,992	32	840	19	32,277	65	584,781	22	361,156	13		
11	Malmöhus »	147,217	87	8,384	34	563,389	64	270,167	50	5,732	44	27,595	41	875,269	33	619,569	59		
12	Hallands »	110,692	10	5,455	59	130,411	03	86,560	26	557	30	9,861	23	232,845	41	114,204	28		
13	Göteborgs o. Bohus »	149,750	17	7,667	28	221,820	63	130,586	98	10,390	63	14,236	34	384,701	86	129,936	95		
14	Elfsborgs »	267,007	71	11,835	47	247,767	68	192,213	02	7,964	50	11,427	44	471,208	11	173,632	89		
15	Skaraborgs »	309,501	87	13,906	46	256,742	34	177,373	17	2,051	01	14,815	26	464,888	24	225,886	31		
16	Vermlands »	146,484	89	7,968	61	274,263	34	199,991	93	1,225	—	10,934	—	494,382	88	161,248	07		
17	Örebro »	213,144	83	11,049	59	293,173	13	147,292	21	4,455	50	4,942	87	460,913	80	307,830	50		
18	Vestmanlands »	188,561	53	9,447	80	189,685	70	103,537	75	2,674	87	11,432	66	316,778	78	251,193	05		
19	Kopparbergs »	118,492	95	5,068	10	269,698	17	176,326	91	3,130	28	80,927	45	535,150	91	260,054	91		
20	Gefleborgs »	179,940	88	7,481	71	256,297	10	124,783	29	6,281	04	3,922	61	398,765	75	95,031	51		
21	Vesternorrlands »	108,617	04	4,456	32	206,332	91	84,515	77	1,350	—	6,290	—	302,945	—	184,414	65		
22	Jemtlands län »	100,411	37	4,613	39	104,543	19	65,147	25	875	—	10,235	25	185,414	08	35,052	29		
23	Vesterbottens »	87,290	32	4,412	59	71,185	07	45,247	01	240	—	3,564	63	124,649	30	16,108	37		
24	Norrbottens »	18,973	—	753	55	57,113	97	53,212	54	150	—	8,057	05	119,287	11	5,951	70		
25	Summa	4,288,257	61	208,348	65	4,968,989	79	3,013,843	94	80,797	15	335,421	02	8,607,400	55	4,349,099	06		
2.o. Städer.																			
26	Stockholms stad	231,557	48	21,708	68	828,510	11	203,804	77	—	—	88,891	37	1,142,914	93	1,255,174	67		
27	Stockholms län	29,359	40	1,187	24	25,477	17	8,141	68	30	—	787	84	35,623	93	104,833	17		
28	Uppsala »	93,932	74	5,814	21	84,675	—	17,550	04	310	—	678	47	109,057	72	253,769	84		
29	Södermanlands »	71,636	59	4,228	04	42,700	41	15,280	78	750	—	386	69	63,345	92	94,596	27		
30	Östergötlands »	58,292	36	2,776	38	170,651	39	40,068	14	400	—	8,733	74	222,649	65	459,500	15		
31	Jönköpings »	91,309	36	7,440	55	50,158	49	19,583	37	1,257	—	29	80	78,469	21	129,900	—		
32	Kronobergs »	24,844	93	1,551	—	12,500	—	5,783	34	—	—	242	50	20,076	84	567	16		
33	Kalmar »	17,832	27	971	19	44,807	78	17,466	71	300	—	759	80	64,305	48	91,146	34		
34	Gottlands »	498	86	21	28	11,096	63	3,633	37	—	—	—	—	14,751	28	237	28		
35	Blekinge »	98,159	70	3,956	89	53,986	01	13,941	76	275	—	1,105	82	73,265	48	128,656	47		
36	Kristianstads »	42,518	62	2,328	94	31,058	47	8,116	71	—	—	109	12	41,613	24	30,458	16		
37	Malmöhus »	121,572	96	5,716	61	310,097	41	85,771	18	407	70	9,795	40	411,788	30	501,424	85		
38	Hallands »	38,633	27	2,635	03	47,751	66	14,570	88	—	—	4,845	33	69,802	90	134,609	47		
39	Göteborgs o. Bohus »	106,184	20	4,444	79	399,923	54	88,908	56	550	—	2,933	65	496,760	51	46,805	17		
40	Elfsborgs »	39,686	64	2,278	98	35,163	85	12,891	70	670	—	1,463	83	52,468	36	128,163	28		
41	Skaraborgs »	28,758	94	2,106	59	33,763	31	13,371	05	200	—	225	57	49,666	52	42,881	09		
42	Vermlands »	98,287	88	5,235	34	34,589	07	14,937	62	—	—	304	16	55,065	19	12,779	26		
43	Örebro »	78,714	33	3,909	07	40,444	75	15,275	04	525	—	600	65	60,754	51	7,200	—		
44	Vestmanlands »	34,650	41	1,726	49	56,337	05	15,077	46	240	—	1,046	20	74,427	20	130,064	99		
45	Kopparbergs »	16,351	21	798	78	27,595	16	6,970	86	—	—	607	45	35,972	25	92,800	72		
46	Gefleborgs »	98,607	19	4,067	09	122,291	55	31,283	31	900	—	9,191	80	167,733	75	284,199	50		
47	Vesternorrlands »	96,284	62	4,389	49	48,055	03	12,695	06	—	—	806	80	65,946	38	11,681	50		
48	Jemtlands län »	2,761	27	133	73	12,369	75	2,458	34	—	—	35	11	14,996	93	—	—		
49	Vesterbottens »	4,493	14	226	58	5,500	—	4,478	88	—	—	29	10	10,234	56	1,800	—		
50	Norrbottens »	2,000	—	120	—	13,597	35	5,179	17	—	—	382	50	19,279	02	27,840	90		
51	Summa	1,526,928	37	89,802	97	2,543,100	94	677,239	78	6,814	70	134,012	70	3,450,971	09	3,971,090	24		

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

10		11		12		13		14		15		16		17		18	
S:a Debet. (Summa af kol. 2, 8 och 9.)		K r e d i t.															
S:a Kredit. (Summa af kol. 11, 16 och 17.)		U t g i f t e r.										Tillgångar vid årets slut.		Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet.			
Skuld vid årets början.		Till lärares och lärarinnors aflöning.		Till skollokaler och inventarier.		Till undervisnings- materiel.		Öfriga utgifter.		Summa utgifter.							
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1,087,223	58	394,828	69	268,711	09	84,743	95	9,304	31	48,438	13	411,197	48	281,197	41	177,501	98
719,367	64	220,373	06	173,074	72	48,116	78	5,218	01	34,281	15	260,690	66	238,303	92	156,069	01
1,127,766	13	333,446	20	244,614	77	45,172	90	9,229	49	41,932	81	340,949	97	453,369	96	379,304	79
1,331,090	87	402,811	32	369,396	17	40,327	46	8,897	61	57,730	74	476,351	98	451,927	57	338,390	55
618,606	07	168,564	92	225,172	56	41,319	26	5,218	91	24,926	11	296,636	84	153,404	31	101,457	22
361,684	68	34,929	55	167,537	74	17,190	12	3,317	79	16,532	57	204,578	22	122,176	91	47,917	01
691,896	29	206,468	11	268,610	78	41,610	17	5,832	43	38,368	29	354,421	67	131,006	51	71,698	89
209,890	10	35,956	56	92,070	44	27,368	47	2,233	25	13,941	95	135,614	11	38,319	43	18,524	56
338,182	83	114,523	72	130,365	18	28,944	67	3,003	10	22,134	17	184,447	12	39,211	99	7,696	40
1,160,647	37	378,237	—	403,956	51	66,737	52	8,431	58	86,686	41	565,812	02	216,598	35	116,742	88
1,642,056	79	635,072	81	589,952	77	117,221	11	13,138	79	131,352	51	851,665	18	155,318	80	66,533	24
457,741	79	102,184	39	168,839	97	46,300	81	4,942	41	20,703	89	240,787	08	114,770	32	80,840	12
664,388	98	126,043	98	270,848	93	76,173	02	11,649	33	35,804	17	394,475	45	143,869	55	73,951	41
911,848	71	179,803	51	360,199	85	51,311	98	7,444	31	43,621	88	462,578	02	269,467	18	178,962	94
1,000,276	42	241,862	95	344,234	51	45,410	07	5,995	65	47,060	—	442,700	23	315,713	24	269,697	36
802,115	84	146,030	50	383,851	03	54,639	—	9,575	53	40,298	19	488,363	75	167,721	59	86,370	23
981,888	63	305,272	62	317,242	37	78,421	13	8,818	54	44,541	04	449,023	08	227,592	93	172,809	80
756,533	36	253,038	23	216,735	40	47,277	94	6,351	91	38,852	70	309,217	95	194,277	18	134,215	95
913,698	77	279,365	38	356,835	52	46,276	72	7,578	76	52,367	23	463,058	23	171,275	16	119,123	98
673,738	14	62,746	83	285,736	53	92,767	88	6,938	74	40,793	20	426,236	35	184,754	96	76,203	40
595,976	69	168,719	58	199,743	47	58,723	88	7,105	13	34,825	86	300,398	34	126,858	77	30,106	03
320,377	74	37,186	62	129,176	47	31,085	23	3,918	75	13,425	20	177,605	65	106,085	47	34,887	82
228,047	99	9,006	65	103,231	73	16,939	94	3,107	27	6,984	67	130,263	61	88,777	73	34,046	84
144,211	81	6,672	44	101,282	90	6,706	15	4,180	84	9,058	80	121,228	69	16,310	68	1,794	61
17,739,757	22	4,843,145	62	6,171,421	41	1,210,786	16	161,432	44	944,661	67	8,488,301	68	4,408,309	92	2,774,847	02
2,629,647	08	1,253,241	78	653,278	—	186,635	74	20,231	90	241,634	21	1,101,779	85	274,625	45	145,384	89
169,816	50	108,755	75	20,663	90	2,345	51	583	66	6,754	09	30,347	16	30,713	59	26,876	90
456,760	30	265,056	94	61,477	94	6,873	04	1,609	94	26,439	83	96,400	75	95,302	61	75,701	71
229,578	78	96,107	75	45,037	51	6,112	15	804	01	10,050	58	62,004	25	71,466	78	45,021	22
740,442	16	446,290	72	137,889	69	40,045	07	2,904	64	60,212	15	241,051	55	53,099	89	47,333	77
299,678	57	134,676	62	49,892	58	2,345	85	816	15	17,672	44	70,727	02	94,274	93	36,956	08
45,488	93	300	—	12,785	—	4,867	63	299	83	2,637	67	20,590	13	24,598	80	23,131	67
173,284	09	93,263	28	46,772	65	3,677	28	764	44	10,974	81	62,189	18	17,831	63	13,848	93
15,487	42	—	—	10,185	—	2,273	44	523	02	2,505	96	15,487	42	—	—	—	—
300,081	65	134,523	32	44,509	96	4,174	72	1,654	65	17,198	50	67,537	83	98,020	50	32,699	80
114,590	02	33,227	07	24,171	37	4,161	56	528	42	8,642	45	37,503	80	43,859	15	29,505	17
1,034,786	11	516,704	95	266,550	98	17,886	12	10,090	07	88,343	81	382,870	98	135,210	18	79,568	78
243,045	64	137,355	52	39,685	48	2,384	36	623	59	17,178	07	59,871	50	45,818	62	38,069	71
649,749	91	47,896	02	331,160	50	88,340	22	7,934	11	69,889	93	497,324	76	104,529	13	87,281	58
220,318	28	131,713	95	34,803	77	1,758	22	638	93	12,924	84	50,125	76	38,478	57	35,824	—
121,306	55	46,237	70	33,576	25	2,624	81	718	18	9,319	30	46,238	54	28,830	31	21,996	18
166,133	33	13,000	—	39,375	79	5,164	12	2,575	41	6,747	41	53,862	73	99,270	60	91,136	77
146,668	84	16,330	08	41,926	39	4,504	85	638	70	9,404	84	56,474	78	73,863	98	58,871	55
239,142	60	136,725	07	43,811	50	6,283	25	611	62	20,650	27	71,356	64	31,060	89	25,839	49
145,124	18	93,900	—	19,796	92	2,026	74	577	24	10,803	84	33,204	74	18,019	44	8,540	93
550,540	44	300,414	30	95,812	50	9,851	44	1,948	26	33,373	17	140,985	37	109,140	77	101,207	65
173,912	50	7,301	89	40,757	48	15,719	96	1,029	44	9,106	28	66,613	16	99,997	45	99,516	66
17,758	20	75	—	8,232	25	5,067	78	188	98	1,678	16	15,167	17	2,516	03	200	—
16,527	70	2,800	—	7,598	33	444	88	192	65	964	37	9,200	23	4,527	47	4,385	—
49,119	92	29,606	28	12,590	—	770	39	220	84	3,932	41	17,513	64	2,000	—	2,000	—
8,948,989	70	4,045,503	99	2,122,341	74	426,339	13	58,708	68	699,039	39	3,306,428	94	1,597,056	77	1,130,898	44

